

Raittiuden Ystävien Vuosikertomus 2021

raitis.fi

@RYYSTAVAT

facebook.com/RaittiudenYstavat

mocktailseura.fi

selvinpainkesaan.fi

annalapselleraitisjoulu.fi

#koronakotoilu

#selvästinuori

SISÄLLYSLUETTELO

I YLEISTÄ	1
1.1. Vuoden teema: <i>Rohkeasti raitis</i>	1
1.2. Päihteistä ja riippuvuuksista	1
1.3. Edunvalvontaa ja vaalivaikuttamista	4
1.4. Yhteistyöverkostot	5
II KOHTAAVAA KANSALAISTOIMINTAA	8
2.1. Lähtökohtia	8
2.2. <i>Mocktailseura</i>	9
2.3. <i>Hengähdä hetkeksi</i> -tilaisuudet	14
2.4. <i>Raitis Linja</i> -palvelupuhelin	14
2.5. Monikulttuurinen liikuntasalivuoro	15
2.6. Leirityö	15
III KAMPANJAT, PROJEKTIT JA HANKKEET	16
3.1. Yhteistyökampanjat COVID-19-pandemiatilanteessa	16
3.2. <i>Selvin päin kesään</i> -kampanja	16
3.3. <i>Vuoden raittiusteko</i> -tunnustus	17
3.4. <i>Anna lapselle raitis joulukuun</i> -kampanja	18
IV VIESTINTÄ	20
4.1. Kannanottoja kannabiksen vapauttamista vastaan	20
4.2. <i>raitis.fi</i> -lehti	20
4.3. Verkko- ja sometyö	21
4.4. Medianäkyvyys	22
4.5. Raittiuden Ystävien toimintakalenteri 2021	22
V HALLINTO JA TALOUS	25
5.1. Edustajakokous	25
5.2. Liittovaltuusto ja hallitus	25
5.3. Joutsenon Opisto	26
5.4. Henkilökunta ja toimisto	27
5.5. Talous	27
5.6. Raittiuspierit ja paikallisyhdistykset	27
5.7. Raittiuden Ystävien kannatusjäsenet, jäsenyhteisöt ja valtakunnalliset jäsenyhdistykset	28
5.8. Raittiuden Ystävien jäsenyydet muissa järjestöissä vuonna 2021	28
5.9. Raittiuden Ystävien osakkuudet	28

I YLEISTÄ

1.1. Vuoden teema: *Rohkeasti raitis*

Raittiuden Ystävät ry (jatkossa myös RY) on Suomen vanhin valtakunnallinen kansalaisjärjestö, jonka historia ulottuu vuoteen 1853 ja nykyinen nimi vuoteen 1884. RY:n toimintaperiaatteiden ja sääntöjen mukaisesti järjestö edistää ajan vaatimuksia seuraten raitista ja tervettä elämäntapaa, vastustaa kaikkien päihteiden käyttöä, auttaa päihdeongelmista kärsiviä sekä kannustaa jäseniään raitiksi ja vastuuntuntoisiksi kansalaisiksi. Järjestö toimii lainsäädännön kehittämiseksi niin, että lait edistäisivät raittiutta ja päihteetöntä elämää.

COVID-19-pandemian jatkuminen vaikeutti edelleen merkittävästi järjestömme kohtaavaa toimintaa. Kunnat peruivat kokoontumisrajoitusten vuoksi viisi *Mocktailseuran Mocktailbaaria* ja muita tapahtumia. Useita toiminnan esittelymahdollisuuksia estyi edelleen valtakunnallisten tapahtumien peruuntuessa. Toteutimme kuitenkin suurimman osan suunnitellusta toiminnastamme. Järjestimme mm. suunnitellun kolmen yli 65-vuotiaalle suunnatun *Hengähdä hetkeksi* -keskustelutilaisuuden sijaan seitsemän tilaisuutta.

Jatkuneessa poikkeustilanteessa lisäsimme etätapaamisia ja toimintaa ulkotiloissa. Nuorten monikulttuuristen miesten liikuntasalivuoro järjestyi vapaaehtoisin voimin. Tehostimme sosiaalisen median toimintaamme ja muuta etä-yhteyksillä tehtyä kohtaavaa työtä. Järjestimme virtuaalisia *Mocktailbaareja* ja panostimme *Raitis Linja* -palvelupuhelimen työhön. Se oli avoinna myös läpi kesän ja vuodenvaihteen arkisin klo 12–15. Saimme puhelimen keskustelutyöhön mukaan myös uuden vapaaehtoisen. Panostimme nuorten työllistämiseen palkkaamalla 16 nuorta kesätyöntekijöiksi. Järjestörahoituksen tulevaisuuden epävarmuustekijöistä johtuen aloitimme loppuvuodesta henkilöstömme yhteistoimintaneuvottelut.

Kampanjat ja kannanotot olivat myös tärkeä osa vuoden viestintäämme. Otimme kantaa mm. kannabiksen dekriminisaatiokeskusteluun, lasten ja nuorten terveyden ylläpitämiseen sekä järjestöavustusten tulevaisuuden näkymiin. Julkisessa keskustelussa ”raitistelu” ja *Darravapaa* nousivat vuoden puhutuimmiksi raittiusaiheiksi.¹

Jatkoimme strategiatyötämme ja päätimme aloittaa auditointiprosessin järjestömme toiminnan merkittäväksi uudistamiseksi. Merkittävä askel uudistustyössä oli edustajakokouksen hyväksymät järjestömme uudet säännöt.²

Edellä mainitut toimet todettiin välttämättömiksi kulkiessamme kohti vuosien 2013–2023 pitkän tähtäimen suunnitelmamme viimeisiä vuosia ja suunnitellessamme tulevaisuutta. Tuloksellinen järjestötyö perustuu toiminta-avustusten ja kohderyhmien saaman avun välittömään yhteyteen. Tuloksia aikaansaavan työn vaikutuskaari lähtee yhteistyöstä avun tarvisijoiden kanssa ja johtaa todennettaviin auttamistyön tuloksiin heidän parissaan. Järjestömme tehtävä on olla tässä työssä välittäjänä, mahdollistajana ja toteuttajana.

1.2. Päihteistä ja riippuvuuksista

Alkoholin kokonaiskulutuksesta ja raittiiden määrästä

COVID-19-pandemian aikana on tilastoitu suomalaisten sekä lisänneen että vähentäneen alkoholinkäyttöään. Osa riskikäyttäjistä on lisännyt käyttöään ongelmakäyttöön asti, mutta osa on vähentänyt merkittävästikin alkoholinkäyttöään. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) muistutti myös, että päihteidenkäyttö lisää vakavan koronataudin riskiä.³

On ilahduttavaa, että alkoholijuomien kokonaiskulutus väheni jo vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna 5,2 prosenttia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti laskettuna. Alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 9,2 litraa 100 %:sta alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti vuonna

¹ EPT-verkosto: *Alkoholittomuus voi tuntua vapauttavalta – raitistelu on kasvava trendi* <https://bit.ly/3ohO3ro>; *Darravapaa* <https://www.darravapaa.fi> [2.2.2022]; *Yle Raitistelu on kuuma terveystrendi* <https://bit.ly/3swlVCr> [3.2.2022].

² Raittiuden Ystävät ry:n säännöt <https://bit.ly/3rjZUXS> [2.2.2022].

³ Iltalehti *Numeroiden takana on suomalaisten juomisen harha: ”Ajatellaan asioiden olevan hyvin”* <https://bit.ly/3r3kwn2> [27.1.2022]; THL *Alkoholi ja koronaepidemia* <https://bit.ly/3G3htPZ> [27.1.2022]; THL *Huumeet ja koronaepidemia* <https://bit.ly/33VEZS7> [27.1.2022].

2020. Kokonaiskulutuksen väheneminen johtuu pääosin matkustajatuonnin vähenemisestä. Kokonaiskulutus väheni 4,9 prosenttia 100 %:ksi alkoholilitroiksi muunnettuna vuonna 2020. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna kokonaiskulutus on vähentynyt vuodesta 2007 alkaen.⁴

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus oli vuonna 2020 lähes sama (+0,4 %) kuin vuonna 2019 (noin 8,2 litraa 100 %:sta alkoholia per 15 vuotta täyttänyt). Tilastoimaton kulutus väheni 34 % verrattuna vuoteen 2019 (1,1 litraa per 15 vuotta täyttänyt). Huoli riski- ja ongelmakäyttäjistä on edelleen suuri. Heidän kohdallaan seurauksia nähdään vasta vuosien kuluttua.⁵

THL:n tilastojen mukaan raittiiden 20–64-vuotiaiden miesten osuus kasvoi kaksi prosenttiyksikköä (10 % → 12 %) ja saman ikäisten naisten yhden prosenttiyksikön (14 % → 15 %) vuodesta 2018 vuoteen 2019. Vastaavasti raittiiden 14–20-vuotiaiden miesten osuus pysyi samana vuonna 2019 vuoteen 2017 verrattuna (60 %) ja saman ikäisten naisten osuus pieneni kaksi prosenttiyksikköä samassa ajassa (63 % → 61 %). Muun muassa poliisi kiinnitti huomiota siihen, ettei nuorten päihteidenkäyttö enää vähene, vaan osittain jopa kasvaa.⁶

Kannabiksenkäytöstä

Kannabiksenkäyttö on maassamme kasvussa. Kannabista käyttäneiden 14–20-vuotiaiden määrä nousi 16,43 % vuodesta 2017 vuoteen 2019 (130 677 nuoresta 152 144 nuoreen). Kannabista käyttävien 20–44-vuotiaiden suomalaisten parissa naisten osuus vuonna 2017 oli 4 % ja miehillä 6 %. Molemmilla oli kasvua yksi prosenttiyksikkö vuodesta 2016. Kannabiksen käyttäjäksi määriteltiin henkilö, joka kertoi käyttäneensä kannabista viimeisten 12 kuukauden aikana. Kaikista hoitoon johtaneista tapauksista kannabis oli ensisijaisena päihteenä tai yhtenä vaikuttavana aineena 43 %:ssa tapauksista vuonna 2018.⁷

Nuorten huumekuolemat ja huumerattijuopumukset kasvussa

Vuoden 2021 aikana todettiin nuorten huumekuolemien määrän kasvaneen. Suurin osa niistä oli myrkytyskuolemia. Esimerkiksi vuonna 2019 maamme tieliikenteessä kuoli 211 henkilöä, kun taas samana vuonna huumeisiin kuoli 234 henkilöä. Tilanne on entistä huolestuttavampi kun THL:n mukaan huumeiden kokeilu ja käyttö on yleistynyt erityisesti 25–34-vuotiailla nuorilla aikuisilla. Tästä ikäryhmästä lähes puolet (45 %) on vuonna 2018 ilmoittanut käyttäneensä jotain laitonta huumetta joskus elämänsä aikana.⁸

Samaan aikaan huumerattijuopumukset ovat kasvussa ja vuonna 2020 huumeita käyttäneitä kuljettajia jäi kiinni suunnilleen sama määrä kuin alkoholirattijuoppoja: huumeratteja 12 032, rattijuopumuksia 12 501, sekakäyttöä 2477:ssä löydössä. Alkoholirattijuoppojen määrä on laskussa mutta huumerattijuoppojen määrä nousussa. Alueelliset erot ovat kuitenkin huomattavia esimerkiksi pääkaupunkiseudun ja siitä katsottuna etäisempien maakuntien välillä.⁹

Poliisi tiedottaa, että huumerattijuopumuksissa tutkituista verinäytteistä löydettiin erilaisia huumaus- ja lääkeaineita kolminkertainen määrä näytteiden määrään verrattuna. Huumaus- ja lääkeaineiden käyttöä liikennejuopumustutkimuksissa todetaan eniten em. 25–34-vuotiailla. Amfetamiini on ollut huumerattitapauksissa yleisin löydös lähes 20 vuoden ajan. Liikenneturvan mukaan suomalaisten asenteet huumausaineissa ajamiseen ovat erittäin torjuvat. Asenteet ja valinnat eivät siis tässäkään aina kohtaa.¹⁰

⁴ THL Alkoholijuomien kulutus 2020 <https://bit.ly/3rT784m> [27.1.2022].

⁵ THL Alkoholijuomien kulutus 2020 <https://bit.ly/3rT784m> [27.1.2022].

⁶ Poliisi *Poliisi on huolestunut lasten ja nuorten huumeiden käytön kasvusta* <https://bit.ly/3ADsXZv> [27.1.2022].

⁷ THL Päihdetilastollinen vuosikirja 2019 Alkoholi ja huumeet <https://bit.ly/3a1vtwU> [9.2.2021].

⁸ THL Huumeet <https://bit.ly/34f4pK4>; THL Huumekuolemien ehkäisyntutkimusryhmä <https://bit.ly/3IBn6qm>; THL Blogi *Huumeisiin kuolee joka viikko yli neljä ihmistä – yksikin kuolema on liikaa* <https://bit.ly/3IBIeN6>; Aikakauskirja Duodecim *Huumeirykytyskuoleman uhreista yhä useampi on alle 25-vuotias* <https://www.duodecimlehti.fi/duo15644> [27.1.2022].

⁹ Liikennevakuutuskeskus *Päihtyneet kuskit aiheuttivat yli kolmanneksen kuolemaan johtaneista onnettomuuksista* <https://bit.ly/3rhuVMA>; EPT-verkoston blogi *Huumeet liikenteessä – yhdessä kasvavaa ongelmaa vastaan* <https://bit.ly/348foFk>; TS *Huumeidenkäyttö liikenteessä kipusi viime vuonna ennätyslukemiin* <https://bit.ly/3gpx0j0> [27.1.2022];

¹⁰ Poliisi *Liikennejuopumustilastot 2020* <https://bit.ly/3u3L1ut>; THL *Amfetamiinin käyttö on lisääntynyt pääkaupunkiseudulla edelleen poikkeusolojen aikana* <https://bit.ly/32E15dQ> [2.2.2022].

Edellä mainittuun nähden kaikki toimet huumeiden, kuten kannabiksen, vapauttamiseksi ja esimerkiksi alkoholin etämyynnin avaamiseksi ovat räikeässä ristiriidassa. Vuoden 2021 Vihreiden puoluekokous päätyi kuitenkin kannattamaan kannabiksen käytön, myynnin, hallussapidon ja kasvattamisen laillistamista. Vihreät painottavat, ettei yhteiskuntamme vallitseva lähestymistapa huumausaineisiin ole osoittautunut tehokkaaksi ja puolue on kannattanut siksi jo pidempään huumausaineiden käytön ja hallussapidon dekriminalisointia eli rangaistavuudesta luopumista. RY:n kanta päihdehuoltoon on siltä osin sama kuin Vihreillä, että hoidon resursseista, hoitopäätöstyöstä ja päihdekuntoutuksesta on huolehdittava, mutta käyttöririkoksista luopuminen on väärä ratkaisu, sillä se vääjäämättä osaltaan lisää huumeidenkäyttöä ja sen haitallisia seurauksia.¹¹

Eduskunnan lakivaliokunnan pyytämässä lausunnossaan RY:n puheenjohtaja, professori Martti Vastamäki summaa Raittiuden Ystävien kannan kannabiksen ja kaikkien muidenkin päihteiden vapauttamiseen: ”Huomioiden kotimaiset alkoholilainsäädännön ja alkoholikulutuksen yhteydet sekä Coloradon vakuuttavat kokemukset kannabiksen vapauttamisen vaikutuksista kansanterveyteen on helppo päätellä, että kannabiksen vapauttaminen on Suomessa varmuudella kansanterveyttä ja hyvinvointia merkittävästi heikentävä toimenpide.”¹²

Nuorten nikotiinituotteiden käytöstä, raittiudesta ja peliongelmistä

THL:n kouluterveyskyselystä ilmeni, että yläasteikäisten poikien tupakointi on kasvanut koronapandemian aikana. Asiassa on merkittäviä alueellisia eroja, mutta joissakin kunnissa poikien tupakointi on jopa moninkertaistunut. Syyksi arvellaan elokuvien ja tv-sarjojen suoratoistopalvelujen antamien esikuvien ja nuuskan puutteen vaikutukset. Suomen ASH ry:n Kantar TNS Oy:llä teettämästä väestökyselystä ilmenee, että suomalaisista kaksi kolmesta (67 %) kannattaa 20 vuoden ostoikärajaa tupakka- ja nikotiinituotteille. Ikärajan nostamista kannatetaan eri puolilla maata ja kaikissa väestöryhmissä.¹³

Päivittäin tupakoivista 54 %, nuuskaavista 64 % ja sähkösavukkeita käyttävistä jopa 85 % kannattaa ostoikärajan nostamista 20 ikävuoteen. Tämä ikärajan nosto vastaisi väkevien alkoholijuomien ostoikärajaa maassamme. Siitä huolimatta esitys ostoikärajan nostamisesta puuttuu eduskunnan käsiteltävänä olevasta tupakkalakiesityksestä. Samalla huolta ovat herättäneet nuorten mielenterveyden ja taloudenhallinnan ongelmat. RY:n varapuheenjohtajana vuonna 2022 aloittanut Haminan seudun raittiusseura Jaspis ry:n toiminnanjohtaja Hannah Honkanen on ottanut mediassa monipuolisesti esille nuorten hyvinvoinnin kysymyksiä.¹⁴

Nuorten nuuskankäytön osalta saatiin vuoden aikana kannustavia uutisia. THL:n kouluterveyskyselyn mukaan nuorten päivittäinen nuuskan käyttö oli vähentynyt vuosina 2019–2021. Vähentymistä oli tapahtunut erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevilla pojilla, joilla päivittäinen nuuskan käyttö väheni 20 %:sta 16 %:iin vuosina 2019–2021. Nuuskankäyttö on kuitenkin yhä yleisintä ammattiin opiskelevilla. Heistä 12 % käytti nuuskaa päivittäin vuonna 2021 (pojat 16 %, tytöt 7 %). Myös lukiolaisten ja perusopetuksessa olevien päivittäinen nuuskankäyttö väheni hieman. Lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoilla vastaava luku on 3 % (pojat 5 %, tytöt 1 %) ja perusopetuksen 8. ja 9.-luokkalaisilla 4 % (pojat 6 %, tytöt 2 %).¹⁵

Nuorten raittiutta on todettu vahvistavan kaveripiiriin päihteettömyys, vanhempien tiukempi kontrolli ja kieltäytyminen päihteiden hankkimisesta nuorille, nuorten käyttämä digitaalinen viestintä sekä heidän tietoisuutensa päihdehaitoista. Lisäksi nuoret kokevat, että alkoholia

¹¹ Vihreät Päihdepolitiikan tärkein tehtävä on haittojen vähentäminen <https://bit.ly/34fQzrb>; Eduskunta Lakialoite LA 8/2021 vp Lakialoite laiksi alkoholilain muuttamisesta <https://bit.ly/32zZ0wP> [27.1.2022].

¹² RY Professori Martti Vastamäen lausunto Eduskunnan lakivaliokunnalle <https://bit.ly/3AEUdXM> [27.1.2022].

¹³ THL Tupakkatilasto 2020 <https://bit.ly/3KNTAzO>, <https://www.slideshare.net/THLfi/tupakkatilasto-2020>; MTV Uutiset Mikä selittää yläkouluikäisten poikien tupakoinnin kasvua? <https://bit.ly/3tYzehc> [27.1.2022];

¹⁴ Suomen ASH Väestö kannattaa tupakan ostoikärajan nostamista 20 vuoteen <https://bit.ly/35h3tFF>; THL Nuorten mielenterveyshäiriöt <https://bit.ly/31F3W2X>; Tays Nuorten mielenterveyden häiriöiden kasvu on hätähuuto yhteiskunnan muutoksesta <https://bit.ly/34hMqDa>; Yle Raittiuskahvilan ikkunasta aukeaa näkymä puistoon, jossa nuoret polttavat pilveä ja ostavat huumeita <https://yle.fi/uutiset/3-11917295>; Reimari Säteilevä Hannah vuoden positiivisin Haminassa <https://bit.ly/33O9ARK>; Yle Yli 750 nuorta oli mukana ratkaisemassa huumeongelmaa <https://bit.ly/3J434oC> [3.2.2022].

¹⁵ THL Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2021 <https://bit.ly/3AAicHo> [27.1.2022]; Savuton Suomi 2030 Nuuskan käyttö väheni ammattiin opiskelevilla pojilla <https://bit.ly/3IHYBIId> [27.1.2022].

on entistä vaikeampi hankkia. Urheilun ja liikuntaharrastusten vaikutus nuorten päihteidenkäyttöön ei ole yksiselitteinen. Siksi nuoria tulee kannustaa päihdeettömän harrastusympäristön etsimiseen ja valitsemiseen.¹⁶

Riippuvuuksiin liittyen myös peliongelmaisuus sekä rahapelien ja verkkopelaamisen lähentyminen toisiaan puhuttivat järjestössämme vuoden aikana. Totesimme useissa yhteyksissä RY:n tavoitteena olevan edistää riippuvuuksista vapaata elämää, jolloin myös peliriippuvuuden ja -ongelmien ehkäiseminen kuuluu työhömme ja laajennamme sitä mahdollisuuksien mukaan tulevina vuosina. Asia on huomioitu myös säännöissämme (2 § Tarkoitus ja toiminta: [RY] tukee päihdehuoltoa ja riippuvuuksia ehkäisevää työtä.)¹⁷

Tukea ja ymmärrystä päihdehaittojen ehkäisyssä

RY korostaa raittiin elämäntavan etuja päihdevapauksia vaativana aikana. Alkoholi- ja muun päihdepolitiikan yksiselitteisinä ja kaikkia päätöksiä ohjaavina tavoitteina tulee olla ymmärrykseen ja myönteiseen tukemiseen perustuva kohtaaminen ja rinnalla eläminen sekä sen myötä haittojen, sairauksien, onnettomuuksien ja tapaturmien vähentäminen. RY on huolissaan kaikkien väestö- ja ikäryhmien päihteidenkäytöstä. Huoli liittyy nykytilanteessa erityisesti lasten ja nuorten sekä eläkkeellä olevien ja ikääntyneiden elämäntilanteeseen.

Eläkeläisten alkoholinkäyttö on kasvanut koko 2000-luvun ajan kaikilla käyttöä selvittävillä mittareilla. Ikääntyneiden naisten ja miesten väliset erot alkoholinkäytössä ovat kaventuneet merkittävästi, kun naisten kuluttama alkoholinmäärä on kasvanut. Samassa ikääntyneiden kokemat sosiaaliset ja terveydelliset haitat ovat kasvaneet. Esimerkiksi alkoholiperäisten sairauksien, ensisijaisesti maksasairauksien ja syöpien, määrä on kasvanut 2000-luvulla 50 % yli 60-vuotiaiden keskuudessa.¹⁸

1.3. Edunvalvontaa ja vaalivaikuttamista

Päättäjäviestintää ja kannabiswebinaari

Teimme viestintä-, edunvalvonta- ja päättäjävaikuttamistyötä vuonna 2021 erityisesti median kautta ja päättäjille, kuten kansanedustajille kannabiksen dekriminalisaatioasiassa. Kutsuimme myös kansanedustajat mukaan 15.4. järjestämäämme *Kannabiksen haitat* -asiantuntijawebinaariin. Tilaisuudessa alustivat RY:n puheenjohtaja Martti Vastamäki, naistentautien erikoislääkäri Hanna Kahila (HUS), erikoistutkija Kirsimarja Raitasalo (THL), psykiatrian erikoislääkäri ja apulaisylilääkäri Alexander Denisoff (TYKS), rikosylikonstaapeli Mikael Hakio (Sisä-Suomen poliisilaitos) ja toiminnanjohtaja Juha Mikkonen (Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry). RY:n toiminnanjohtaja Marko Kailasmaa toimi tilaisuuden puheenjohtajana. Webinaari toteutettiin Zoom-ohjelmalla ja tilaisuudessa oli parhaimmillaan 162 osallistujaa. Webinaari oli osa *Tutkitun tiedon teemavuoden* ohjelmaa.¹⁹

Kokosimme 13.6.2021 järjestettyihin kuntavaaleihin ja 23.1.2022 pidettyihin aluevaaleihin vaalitavoitteet, jotka julkaisimme verkkosivuillamme.²⁰ Kerroimme vaaleista uutiskirjeissämme ja osallistuimme vaalivaikuttamiseen Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston (EPT-verkosto) ja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n *Hyvinvointivaalit*-kampanjoissa.²¹ Toimitimme tietoa raittius- ja ehkäisevästä päihdetyöstä jäsenistöstämme olleille vaaliehdokkaille ja kerroimme heistä heidän luvallaan myös SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n koosteissa.²²

Olimme mukana Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) ja päihde- ja riippuvuusjärjestöjen yhteiskehittämistyössä osallistuen työpajoihin ja suunnittelutoimintaan. Osallistuimme myös sosiaali- ja terveysministeriön Päihde- ja riippuvuusstrategian toiseen

¹⁶ THL *Näin Suomi juo* -raportti <https://bit.ly/2UpPRjU> [27.1.2022].

¹⁷ RY:n säännöt: edustajakokous 28.8.2021 ja PRH:n 27.10.2021 <https://bit.ly/348jNbR> [27.1.2022].

¹⁸ THL *Näin Suomi juo* -raportti <https://bit.ly/2UpPRjU> [27.1.2022].

¹⁹ RY *Kannabista tai muita huumeita ei pidä dekriminalisoida* <https://bit.ly/3AzM8Ua>; *Kannabiksen haitat* -webinaari <https://bit.ly/3gjNYyY> & ohjelma *Tutkitun tiedon teemavuoden* sivuilla <https://bit.ly/3ugzCI1> [2.2.2022].

²⁰ RY kuntavaalitavoitteet 2021 <https://bit.ly/35veOCj>; RY aluevaalitavoitteet 2022 <https://bit.ly/3ABDnJ6> [27.1.2022].

²¹ Hyvinvointivaalit www.hyvinvointivaalit.fi [27.1.2022].

²² Soste ry kuntavaalit <https://www.soste.fi/kuntavaalit/>; Soste ry aluevaalit <http://soste.fi/aluevaalit> [27.1.2022].

työpajaan, jossa olimme mukana kehittämässä strategiaa käyttävien yhteistyötä, tiedonkulkua, asiantuntemusta ja tietoperustaa.

Annoimme lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle tupakkalain muutoksesta. Olimme mukana myös EPT-verkoston seuraavissa lausunnoissa:

- huumausainelain ja sähköisistä lääkemääräyksistä annetun lain muutoksista;
- esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100).²³

Johtopäätöksiä ja toimenpiteitä

RY vastasi maan nykyiseen päihteiden käyttö- ja mielipidetilanteeseen järjestämällä mm. seitsemän *Hengähdä hetkeksi* -keskustelutilaisuutta, *Mocktailseuran* toimintaa ja nuorten monikulttuuristen miesten liikuntasalivuoron. Lisäksi julkaisimme *raitis.fi*-lehteä, kannanottoja päättäjille ja medialle/kansalaisille (katso s. 21–22) sekä osallistumalla eri tilaisuuksiin (katso järjestön toimintakalenteri s. 22–24). Julkaisimme päihdetilanteesta ja -kysymyksistä kirjoituksia järjestön verkkosivuilla ja *raitis.fi*-lehdessä. Ensisijaisina tuloksina olivat toimintaan osallistuneiden kohderyhmien palautteen mukaan heidän päihde- ja raittiustietämyksensä kasvu ja päihdekriittisten mielipiteiden vahvistuminen.²⁴

On merkittävää, että päihdemyönteisestä ja -keskeisestä ajasta huolimatta on yhä toimijoita ja kansalaisia, jotka ovat huolissaan päihteidenkäytöstä ja sen seurauksista. Erityisesti maahanmuuttajataustaisessa väestössä raittiisuus herättää merkittävää hyväksyntää ja yhteistyömahdollisuuksia. On tärkeää edistää raittiutta ja vahvistaa sitä osana eri kulttuuriryhmien välistä rakentavaa ja yhdistävää yhteistyötä. RY haluaa toimia raittiin väestönosan edunvalvojana ja puolestapuhujana, mutta tavoittaa myös aktiivisesti raittiudesta tai päihteidenkäytön vähentämisestä kiinnostuneita. Kaikkia kansalaisia on lähestyttävä kannustaen ajatuksella ”raitisuus rakentuu päivä kerrallaan” ja toivoa on ”retkahtamisen” jälkeenkin.²⁵

1.4. Yhteistyöverkostot

Tässä luvussa on kerrottu niistä verkostoista ja toiminnoista, joissa RY oli mukana, ja joissa oli toimintaa vuonna 2021. Osallistuimme aktiivisesti EPT-verkoston ja SOSTE ry:n työryhmiin ja koulutuksiin. Niiden lisäksi RY:llä oli toimintavuonna edustaja VAK ry:n hallituksessa ja Joutsenon Opiston työvaliokunnassa sekä edustajat Joutsenon Opiston johtokunnassa.

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto (EPT-verkosto)²⁶

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN JÄRJESTÖVERKOSTO

Osallistuimme seuraaviin EPT-verkoston yhteistyökampanjoihin. *Tipaton tammikuu*²⁸ -kampanja jatkui sloganilla *Otetaaks yhet? – Löydä uusia tottumuksia*. Vuonna 2021 *Tipaton*-kampanjalla kannustettiin

Verkostoon kuuluu 58 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä, jotka haluavat ehkäistä ja vähentää päihdehaittoja. Verkosto tekee päihdepoliittista asiantuntija-, viestintä- ja koulutustyötä (mm. *Päihdepäivät*²⁷). Verkoston koordinaatioyksikkö on EHYT ry:ssä. STEA rahoittaa verkoston toimintaa.

miettimään oman alkoholinkäytön syitä ja käyttötilanteita. Vuonna 2020 kerättyjä 80 ehdotusta hyödynnettiin toimintavinkeinä.

²³ STM Päihde- ja riippuvuusstrategia <https://bit.ly/3KWFCeO>, Tupakkalain muutos <https://bit.ly/35FQuxr>, Huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta <https://bit.ly/3uoDlmH>; Esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen <https://bit.ly/3L9Te6L> [3.2.2022].

²⁴ *raitis.fi*-järjestölehti <http://raitis.fi/lehti>; Raittiuden Ystävät ry www.raittiudenystavat.fi [3.2.2022].

²⁵ THL *Näin Suomi juo* -raportti <https://bit.ly/2UpPRjU> [5.2.2020].

²⁶ Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto <http://www.ept-verkosto.fi> & <https://bit.ly/34bZfPc> [28.1.2022].

²⁷ Päihdepäivät www.paihdepaiivat.fi [28.1.2022].

²⁸ *Tipaton tammikuu* -kampanja <https://www.tipaton.fi> [28.1.2022].

Tipaton oli suosituin 18–24-vuotiaiden keskuudessa (23 % Kantar TNS:n 1003 vastaajan kyselyssä). Kampanja sai noin 61 000 seuraajaa 1.12.2020–15.2.2021 Facebookissa. Vuoteen 2020 verrattuna sitoutuneiden määrä kasvoi 20 %. Terveys ja *Tipattoman* traditio olivat tärkeimmät syyt osallistua kampanjaan. Osa henkilöjäsenistämme osallistui kampanjaan kertomalla *Miltä tuntuu olla aina Tipattomalla*.²⁹

Kampanja sai 119 mediaosumaa. Ylen esittämän kampanjavideon näki 1,8 miljoonaa katsojaa. Lisäksi julkaistiin artikkeleita ja blogeja. RY toteutti *Tipaton 4ever* -kampanjan somessa nuorille ja nuorille aikuisille.

Tarviinko mä tän? -kampanja haastoi sosiaalisen mediassa 3.–9.5.2021 kysymyksillä *Tuliko tissuttelusta tapa? Milloin pitää vähentää ja miksi se kannattaa?* Kampanjassa kannustettiin kansalaisia pohtimaan päihteidenkäyttöään korona-ajan muuttuneissa olosuhteissa. Lisäksi muistutettiin, että tissuttelu haittaa ihmissuhteita ja terveyttä, ja että päihteisiin kuuluu myös paljon rahaa.³⁰

Toukokuussa osallistuimme myös Myllyhoitoyhdistys ry:n kumppaneittensa kanssa 5.5. toteuttamaan päihderiippuvaisten *Läheistenpäivään*, jolla kiinnitettiin huomiota päihderiippuvuuden vaikutuksista käyttäjien läheisiin. Kampanjapäivällä muistutettiin, että lain mukaan riippuvuuteen sairastuneen lisäksi myös hänen läheisillään on oikeus tuen ja avun saantiin. Heidän asemansa ja tuen tarpeensa on huomioitava ja tunnistettava palvelujärjestelmässä nykyistä paremmin. Teemapäivä tavoitti Facebookissa 23 448 seuraajaa.³¹

Ehkäisevän päihdetyön viikolla (EPT-viikko 8.–14.11.2021) kannustettiin nuoria aikuisia avoimeen keskusteluun kannabiksesta ja sen haitoista. Kampanjan verkkosivulla tarjottiin tukea ja apua kannabiksenkäyttöön liittyviin huoliin ja ajatuksiin. Myös nuorten parissa toimiville ammattilaisille tarjottiin tukea ja materiaaleja puheeksioton tueksi. Osana EPT-viikon ohjelmaa RY myönsi *Vuoden raittiusteko 2021* -tunnustuksen jaetusti *Darravapaa-yhteisölle* ja *MTV Uutiset Live* -uutistoimitukselle reportaasistaan elämästä FASD:n kanssa. (Katso tarkemmin s. 17) RY:n aloittama Raittiusviikko täytti 100 vuotta toimintavuonna. Viikko tunnetaan nykyisin EPT-viikkona.³²

Olimme mukana myös 23.9.–1.10.2021 Lahdessa ja 25.–29.10.2021 Tampereella järjestetyssä *Kaikkien kaupunki* -kampanjassa³³ teemalla *Sama kaupunki – Monta käyttötapaa*. Kampanja näyttää miten eri asukkaat käyttävät kaupunkia. Kampanjassa muistutettiin, että riippumatta siitä, keitä asukkaat ovat tai miten he kaupunkia käyttävät, he ovat osa kaupunkia. Kampanjan tavoitteena oli luoda ja lisätä ymmärrystä ja empatiaa varsinkin kaikkein heikoimmassa asemassa olevia kanssa-asukkaita kohtaan.

Lasten terveysfoorumi

RY on jäsen Lasten terveysfoorumeissa (jatkossa LTF, perustettu 1998), joka tukee ammattikasvattajia, terveystyötä tekeviä ja muita lasten parissa toimivia. Verkoston vahvuutena on nopea reagointi ajankohtaisiin lasten ja nuorten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asioihin. LTF seuraa aktiivisesti tapahtumia, vastaanottaa viestejä eri tahoilta ja

²⁹ STT *Miltä tuntuu olla aina Tipattomalla?* <https://bit.ly/3uscuGv> [3.2.2022].

³⁰ EPT-verkoston *Tarviinko mä tän?* -some-kampanja <http://www.ept-verkosto.fi/tarviinkomatan/> [28.1.2022].

³¹ *Läheistenpäivä* <https://myllyhoitoyhdistys.fi/2021/02/12/laheistenpaiva-5-5/> [1.2.2022].

³² *Ehkäisevän päihdetyön viikko* <https://www.ept-verkosto.fi/ept-viikko/>; EPT-viikko – 100 vuotta ehkäisevää päihdetyötä <https://bit.ly/3ggUmae> [28.1.2022].

³³ *Kaikkien kaupunki* -kampanjat 2021 <http://www.ept-verkosto.fi/kaikkienkaupunki/> [28.1.2022].

tekee niiden pohjalta toimenpiteitä lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. LTF:iin kuuluu 20 järjestöä.

Foorumin tavoitteena on mm. edistää lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta alan ammattilaisten kanssa, kannustaa kaikkia aikuisia toimimaan myönteisenä mallina lapsille ja nuorille, vaikuttaa päättäjiin, ottaa kantaa ja toimia yhteistyössä alan tutkimuslaitosten kanssa sekä järjestää tapahtumia, joissa lasten ja nuorten ääni tulee kuulluksi.

Lasten terveysfoorumi järjesti 26.1.2021 *Lihavuuden ehkäisyssä tarvitaan rakenteita ja yhteistyötä* -webinaarin yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja SOSTE:n Terveyden edistämisen ryhmän kanssa. Foorumin päätapahtumana pidettiin 2.11.2021 *Lasten terveyskäräjät* teemalla *Kiusatuksi joutuminen moninkertaistaa nuoren riskin päihdekokeiluille*. Toimintavuonna foorumi antoi myös lausuntonsa Valtioneuvoston periaatepäätöksenä julkaistusta Kansallisesta Lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmasta. Toiminnanjohtaja Kailasmaa edusti RY:tä verkostossa.³⁴

*Nuorten verkosto NUVE*³⁵

RY:n toiminnanjohtaja Marko Kailasmaa toimi Suomen somalialaisten liiton koordinoimassa ja STEA:n rahoittamassa *Nuorten Verkosto* -hankkeen yhteistyöryhmässä. Työryhmässä olivat mukana mm. Allianssi ry, oikeusministeriö ja Poliisihallitus. Yhteistyö on syventänyt järjestömme monikulttuurista ja kulttuurisensitiivistä ymmärrystä ja yhteistyötä eri kieli- ja kulttuuriryhmien kanssa. NUVE-hanke päättyi suunnitellusti toimintavuoden lopussa.

*NordAN (Nordiskt Alkohol- och Narkotikapolitiskt samarbete)*³⁶

NordAN on vuonna 2000 perustettu verkosto, joka koostuu kansalaisjärjestöistä ja vapaaehtoistoimijoista. Kaikkia toimijoita yhdistää pyrkimys vähentää alkoholin ja muiden huumeiden käyttöä sekä vahvistaa kulutusta rajoittavaa alkoholi- ja huume politiikkaa. Toimijoita yhdistää myös se, että ne eivät saa taloudellista tukea alkoholiteollisuudelta. NordANissa on jäsenenä noin 90 kansalaisjärjestöä Pohjoismaista ja Baltian maista. RY on verkoston perustajajäsen. RY:n puheenjohtaja osallistui verkoston *Interfering factors in alcohol policy* -webinaariin 19.11.2021.³⁷

*Seurantaloasiain neuvottelukunta*³⁸

Neuvottelukunta on seurantaloja omistavien yhdistysten keskusjärjestöjen perustama yhteistyöelin, jossa ovat mukana myös opetusministeriön, ympäristöministeriön, Museoviraston ja Kuntaliiton edustajat. Neuvottelukunta kehittää seurantaloja omistavien yhteisöjen, valtionhallinnon ja kunnallishallinnon yhteistyötä seurantalojen toimintaedellytysten parantamiseksi. Neuvottelukunta laatii vuosittain seurantalojen korjausavustuksia koskevan jakoesityksen Suomen Kotiseutuliitolle. Neuvottelukunnan tehtävänä on myös seurantaloihin liittyvän toiminnan yleinen edistäminen sekä näiden talojen rakennustaiteellisesti, teknisesti ja ympäristökulttuurin kannalta korkeatasoisen korjaamisen ohjaaminen. Lisäksi neuvottelukunta edistää talojen kehittämistä paikallisen harrastustoiminnan ja kanssakäymisen keskuksina. RY:n järjestö- ja talouspäällikkö Kirsi Poikonen on neuvottelukunnan jäsen ja osallistui neuvottelukunnan kokouksiin vuonna 2021 kaksi kertaa.

*Sosiaali- ja terveysjärjestöjen terveyden edistämisen verkosto*³⁹

Verkoston tavoitteena on tukea ja vahvistaa kumppanuuksia terveyden edistämistyössä väestötasolla, rahoitusten löytämisessä, viestinnän vahvistamisessa sekä terveystoiminnan

³⁴ Lasten terveyskäräjät 2021 <https://bit.ly/3r7Z0NY>; Lastenterveysfoorumi <https://bit.ly/3GEJ8Y9> [28.1.2022]; Valtioneuvosto *Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma* <https://bit.ly/34cfLPq> [3.2.2022].

³⁵ Suomen somalialaisten liitto Nuorten verkosto <https://somaliliitto.fi/somaliliitto/nuorten-verkosto/> [4.2.2022].

³⁶ Nordic Alcohol and Drug Policy Network <https://nordan.org> [28.1.2022].

³⁷ NordAN webinar *Interfering factors in alcohol policy* <https://bit.ly/3G62J2V> [28.1.2022].

³⁸ Seurantaloasiain neuvottelukunta <https://bit.ly/32DI4qm> [28.1.2022].

³⁹ Terveyden edistämisen verkosto <https://bit.ly/2Nd8k1E> & <https://www.soste.fi/jarjestoverkostot/> [28.1.2022].

tulosten ja vaikutusten saavuttamisessa. RY:n lisäksi verkostossa ovat mukana mm. Diabetesliitto, Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto, Selkäliitto, Suomen Luustoliitto sekä Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule. Verkosto järjesti 26.1.2021 *Lihavuuden ehkäisyssä tarvitaan rakenteita ja yhteistyötä* -webinaarin yhteistyössä Lasten terveysfoorumin kanssa. Verkosto kävi vuonna 2021 neuvotteluja mm. sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoiman Kansanterveyden neuvottelukunnan kanssa. Toiminnanjohtaja Kailasmaa edusti Verkostossa RY:tä.

II KOHTAAVAA KANSALAISTOIMINTAA

2.1. Lähtökohtia

RY toimii keskusjärjestönä 11 raittiuspiirille ja 32 paikallisyhdistykselle sekä kolmelle jäsenliitolle (Raittiuden Ystävien urheiluliitto RYUL, Sinuli sekä Kristillinen terveys- ja raittiusjärjestö KTR). RY:n paikalliset raittiusyhdistykset ja raittiuskeskukset kuuluvat piireihin, joista useimmat toimivat paikallisyhdistysten alueellisina yhdystoimijoina. Osa piireistä järjestää myös omaa, yhdistysten ulkopuolisille henkilöille suunnattua toimintaa. RY:n jäsenyhdistyksissä oli toimintavuonna 1134 henkilöjäsentä.

RY tukee paikallisten raittiusyhdistysten ja -piirien toimintaa ja tapahtumia yksilöityjen avustusanomusten perusteella. Vuonna 2022 myönsimme pieniä toiminta-avustuksia 15 jäsenyhteisöllemme (paikallisyhdistyksiä ja piirejä), yhteensä 5619,75€, josta oli 7.2.2022 mennessä selvitetty ja maksettu 2593,04€. Muilta osin piirit ja paikalliset raittiusyhdistykset toimivat joko kunnilta saamiensa yksittäisten avustusten tai muun omarahoituksen pohjalta.

Yhdistykset hankkivat omarahoitusta pääasiassa järjestämällä erilaisia tilaisuuksia, kuten kirpputoreja ja yleisötapahtumia yms. sekä myymällä omia tuotteitaan ja palveluitaan, kuten esim. leivonnaisia, käsityötuotteita jne. Paikallisyhdistykset ja piirit ovat ottaneet myyntiinsä myös keskusjärjestön julkaisuja, esimerkiksi suruadresseja. Yhdistysten edustajat kirjoittivat myös *raitis.fi*-järjestölehteen. RY:n jäsenyhdistyksillä on mahdollisuus kuvata toimintaansa ja ilmoittaa ajankohtaisista asioistaan verkkosivuillamme ja uutiskirjeissä.

Keskusjärjestön työntekijät osallistuivat mahdollisuuksiensa mukaan jäsenyhteisöjen toimintaan ja antoivat toiminnan suunnittelu- ja toteuttamisapua. RY:n toimisto lähetti jäsenyhteisöilleen toimintavuonna kaksi jäsenkirjettä ja 11 sähköistä uutiskirjettä. Jäsenyhdistyksille informoitiin mm. Turussa 28.8.2021 järjestetystä edustajakokouksestamme sekä ajankohtaisista raittius- ja ehkäisevän päihdetyön toiminta- ja rahoitusmahdollisuuksista. Jäsenyhdistyksiä kehoitettiin myös RY:n pitkäntähtäimen suunnitelman mukaisesti toimintansa tehostamiseen, seurantaan ja arviointiin. Yhdistyksiltä pyydettiin lisäksi palautetta jäsenpalveluistamme.

Tavoitteenamme on rohkaista jäsenyhteisöjä tulemaan mukaan yhteistyöhön RY:n kanssa ja saavuttamaan entistä merkittävämpiä vaikutuksia kansalaisten käyttäytymiseen ja valintoihin, kasvattamaan jäsenmääräänsä sekä vahvistamaan paikallisia ja alueellisia vaikutusmahdollisuuksiaan. Monissa yhdistyksissä järjestettiin koronapandemian kokoontumisrajoituksiin ja -ehtoihin sopivaa toimintaa, kuten Salon Raittiusyhdistyksen ulkoilutoiminta.

Monet yhdistykset olivat mukana *Selvin päin kesään* ja *Anna lapselle raitis joul* -kampanjoissa levittämällä kampanjamateriaaleja paikkakunnillaan. Raittiusyhdistykset ja -piirit tavoittivat vuonna 2021 erilaisiin toimintoihinsa yhteensä arviolta 94 700 osallistujaa (7.2.2022 tilanne).

Vuonna 2021 toteuttamastamme jäsenpalvelujen palautekyselystämme ilmenee, että jäsenyhdistyksemme ovat oppineet arvioimaan ja kehittämään toimintaansa jäsenyhdistyksille pitämämme arviointikoulutuksen, henkilökohtaisen yhteydenpidon sekä jäsenkirjeiden ja uutiskirjeiden tietojen avulla. Yhdistyksissä pidetään tärkeimpinä palveluinamme viestintämateriaaleja, koulutuksia, vierailuja yhdistyksissä ja palvelevaa asennetta. Toiminnanjohtajan pitämä Päijät-Hämeen Raittiuspiirin arviointikoulutus lisäsi tulostavoitteellista toimintaa piirin alueella, mikä näkyi mm. kahdessa Lahdessa järjestetyssä *Hengähdä hetkeksi* -tilaisuudessa.

2.2. Mocktailseura

Hyvä meininki jatkui Mocktailbaareissa

Mocktailseura (entinen *Kännikapina*) on omalla nimellään toimiva RY:n työmuoto. Nimen kautta tässä toiminnassa korostuu kaksi keskeistä tekijää: alkoholittomien vaihtoehtojen, juomien ja tekemisen, tarjoaminen sekä toiminnan sosiaalinen ja yhteisöllinen puoli.

Järjestimme 13 pop-up *Mocktailbaaria*. Niissä nuoret pääsivät maistamaan mocktailjuomia. Baariin liittyi myös osallistava tehtävä, jossa nuoret miettivät omia perusteitaan päihteettömyyteen ja jakoivat näkemyksiään muiden nuorten kanssa. Muutimme *Mocktailbaari*-toimintaamme joissakin tapauksissa siten, että tarjoilimme hygieniasyistä valmiita mocktailjuomia. Näin ollen kaikissa baareissa emme hyödyntäneet vapaaehtoisia *Mocktailmestareita*.

Jatkoimme ”nuorilta-nuorille”-toimintaa palkkaamalla *Mocktailmestareiksi* RY:ssä kesätöissä olleita nuoria. Järjestimme heidän kanssaan esimerkiksi kaksi ulkoilma-pop-up *Mocktailbaaria* Kauppatorin lähellä Helsingissä. Näillä pisteillä myös täysi-ikäiset pääsivät kokeilemaan alkoholittomia juomiamme. Palaamme nuorten aktiivisempaan osallistamiseen *Mocktailbaareissa* koronatilanteen tasoittuessa. Toteutimme yhden ”live-baarin” verkossa, jossa *Mocktailseuran* kesätyönuoret opastivat alkoholittomien juomien tekemiseen.

Saimme *Mocktailbaarien* kävijäkyselyyn 40 vastausta. Kaikki vastaajat suosittelisivat muille nuorille *Mocktailbaarissa* vierailua. Suurin osa vastaajista (70 %) koki saaneensa baaripisteellä uutta tietoa päihteistä ja koki että toiminta edisti heidän raittiuttaan (80 %). Vastaajista 74 % antoi toiminnallemme vähintään kouluarvosanan 9. Kolme nuorisotyöntekijää vastasi palautteeseemme. He kaikki suosittelisivat *Mocktailbaaria* myös muille nuorten parissa toimiville. Myös he kokivat toiminnan edistävän nuorten päihteettömyyttä.

Nuoret antoivat mm. seuraavia kommentteja eri *Mocktailbaareissa*:

- *Raittiuspeli oli kiva.*
- *On siistiä aina kun on mahdollisuus mennä ulos ja saada juotavaa vaikka en käytä alkoholia.*
- *Hienoa tuoda nuorille tälläistä vaihtoehtoa. Mainostaminen voisi olla laajempaa.*
- *Oli hyvin mukavia ja tietoisia nuoria!*
- *Hyvin menee.*
- *Hyvä meininki.*
- *Jatkakaa samaan malliin.*
- *Ihana!*

Mocktailseura koulutapahtumissa

Tieto *Mocktailseuran* osallistavasta toiminnasta oli kantautunut myös koulutoimijoiden pariin. Sen myötä meitä pyydettiin mukaan koulujen hyvinvointitapahtumiin. Pidimme niissä osallistavaa toimintapistettä, joihin saimme mukaan koulujen tukioppilaita. Pisteellä koululaiset äänestivät mikä heidän mielestään on paras syy päihteettömyyteen. Nämä perusteet olivat *Mocktailseuran* kesätyönuorten vastauksia. Osallistujilla oli mahdollisuus myös kirjoittaa omaa perustelunsa. Nuoret pääsivät osallistumaan myös heittokisaan, jossa oli pääpalkintoina mocktailjuomatölkki.

Saimme koulutapahtumista 51 palautevastausta. Suurin osa vastaajista (92%) koki, että toiminta *Mocktailseuran* pisteellä antoi heille uutta tietoa päihteistä ja raittiudesta sekä edisti heidän päihteettömyyttään (80 %). Suurin osa vastaajista (66 %) antoi toiminnalle vähintään kouluarvosanan 9. Kommenttiosuudesta poimittua:

- *Antoi motivaatiota ja herätti ajattelemaan omaa päihteettömyyttä.*
- *Olen aina ollut tätä mieltä päihteistä, ständi ei oikein edistänyt asiaa. Vahvasti kuitenkin mielipidettä.*
- *Oli todella hauska ja tarpeeksi rento tapahtuma. Henkilökunta oli erittäin ystävällisiä.*
- *Kiitos! Oli tosi kiva ja melko ajankohtainen aihe muutenkin laittaa nuorille mietittäväksi.*

- Oli mukava pistäytyä ständillä :)
- Hyvä ständi.
- Parhain piste!
- Kiitos ja tervetuloa uudelleen!
- Oli kivaa!!

Mocktailseuran seurallista toimintaa Helsingissä

Järjestämme pääkaupunkiseudulla avointa ja ilmaista toimintaa yli 15-vuotiaille. Toimintailtojen sisältöjä ovat lautapelit, elokuvat ja liikunta. Osa toiminnoista on toteutettu vuodesta 2020 alkaen etänä.

Pidimme yhdeksän virtuaalitapahtumaa verkossa. Niiden sisältönä olivat osallistavat pelit, kuten bingo ja tietovisailu. Järjestimme neljä omaa toimintailtaa verkon ulkopuolella. Kesällä kävimme kokeilemassa sup-lautailua, pelasimme lautapelejä ja joulukuussa pidimme saunapikkujoulut.

Saimme kaupunkitapahtumiin osallistujilta 20 palautevastausta. Osallistujista 95 % koki saaneensa *Mocktailseuran* tapahtumissa mielekästä tekemistä, 80% mainitsi tavanneensa uusia ihmisiä ja 75 % saaneensa uusia kokemuksia. Yli puolet vastaajista (55%) koki saaneensa kannustusta raittiimpaan elämään. Yli puolet osallistujista (70%) koki, että toimintaan osallistuminen on tukenut raittiutta tai päihteidenkäytön vähentämistä.

Palautekyselyssä kommentoitiin myös:

- *No hyvähän se oli lähteä ulos kotoa vaikka olikin hellepäivä, helposti vain valitsen kotiinjäämisen.*
- *Mukavia tapahtumia ja mukavia ihmisiä aina!*
- *Myös piristävä vaikutus.*
- *No alkoholinkäyttö ei kuulu minun elämään lainkaan et se ei ole ongelma mut helposti jään kotiin kyl. Mut ihan kivahan oli kuitenkin kun pelitkään ei liian vaativia.*
- *Mukanaolo on saanut minut ajattelemaan alkoholinkulutustottumuksiani syvemmin.*

Messu- ja tapahtumatoimintaa

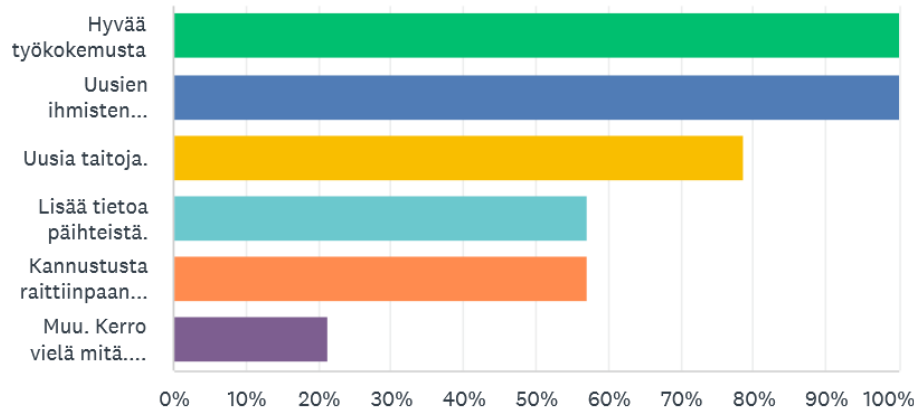
Osallistuimme virtuaalisesti järjestettyyn *Maailma Kylässä* -tapahtumaan (MK) sekä Hämeenlinnan *Tunnit täys* -koulujen päättymistapahtumaan. Virtuaalisissa tapahtumissa pisteellämme oli videoita mocktailjuomien tekemiseen ja MK-tapahtumassa myös arvonta.

Koronarajoituksista huolimatta neljä tapahtumaa kyettiin järjestämään yleisötapahtumana: *Mahdollisuuksien Tori* -tapahtumat Turussa ja Mikkelissä, Porvoon raittiusseuran organisoima *Selvin päin kesään* -katutapahtuma sekä Lahden hyvinvointiaiheiset messut. Messuilla pidimme aikuisille suunnattua äänestystä, jossa kysyimme mikä heistä olisi paras syy olla raitis tai pysyä vain vähäisessä alkoholinkäytössä. Pisteellämme pääsi myös osallistumaan heittopeliin, jossa päävoiton oli mocktailjuomatölkki.

Keräsimme palautetta tapahtumaständien vierailta. Saimme vastauksia 28 kappaletta. Vastaajista yli 80 % ilmoitti, että pisteellä vierailu oli saanut pohtimaan omaa alkoholinkäyttöä.

Kesätyönuoret

Palkkasimme 16 nuorta kesätyöntekijää kesätyösetelien avulla. Nuoret suunnittelivat ja toteuttivat tapahtumia verkossa ja kasvokkain. Lisäksi he tekivät sisältöjä järjestöjen sosiaaliseen mediaan. Keräsimme kesätyönuorilta palautetta jaksosta. (katso alla)

Kesätyöntekijänuorten vastaukset kysymykseen mitä he kokivat saaneensa työjaksolta.

Kesänuoret saivat jättää palautteessa myös kommenttejaan:

- Oli rento ja mukava ilmapiiri ja työtehtävät olivat monipuolisia sekä mielenkiintoisia. Opin paljon uutta.
- Todella kiva ja kiinnostava paikka. Saatan jopa hakea tulevaisuudessa taas kesätöihin Mocktailseuraan jos vain pääsen:)
- Kesätyö Mocktailseurassa oli tosi kiva! Tutustuin uusiin kivoihin ihmisiin ja ilmapiiri oli hyvä. Sain myös lisää kokemusta ja opin paljon uutta.
- Tykkäsin olla täällä kesätöissä. Oli erilaista työskennellä järjestössä kuin jossain muualla. Työ oli rentoa ja sopivan vaikeaa.
- Mukavaa oli ja tulen muistamaan tämän ikimuistoisena kesätyönä.
- Tosi kiva kesätyö! Opin paljon uutta ja oli kiva päästä vaikuttamaan suunnitteluun. Oli myös kiva saada uusia kavereita.
- Mocktailseurassa oli todella mukava työskennellä. Ilmapiiri oli loistava ja työtehtävät olivat todella kiinnostavia ja mukavia. Minulla ei ole mitään negatiivista sanottavaa Mocktailseurasta.
- Olen nauttinut tästä työstä ja toivoisin tulevani takas myös ensi kesänä.
- Kesätyö kokemus on ollut mahtava. Tapasin uusia ihmisiä ja työtehtäviä oli mukava tehdä. Ne eivät olleet liian raskaita ja niitä oli sopiva määrä. Töihin oli mukava tulla, sillä työympäristö ja työkaverit olivat mukavia.

Mocktailseuran some

Viestimme vuonna 2021 lähinnä Instagramin kautta. *Mocktailseuralla* on siellä kaksi tiliä; *Mocktailseura* ja *Mocktailbaari*. *Mocktailbaarilla* on 210 seuraajaa. Tavoitimme vuonna 2021 ei-maksetun ja maksetun viestinnän julkaisuilla ja mainoksilla yhteensä 144 000 ihmistä. *Mocktailseuran* Instagram-tilillä on 839 seuraajaa ja sillä tilillä tavoitimme 7938 ihmistä vuonna 2021.

2.3. Hengähdä hetkeksi -tilaisuudet

RY järjesti jäsenyhdistystensä kanssa toimintavuonna seitsemän *Hengähdä hetkeksi* -keskustelutilaisuutta ensisijaisesti yli 65-vuotiaiden terveyden, hyvinvoinnin ja raittiuden tukemiseksi. Tilaisuuksien osallistujat olivat 35–103-vuotiaita, suurin osa 65–80-vuotiaita.

Paikkakunnat, päivämäärät ja osallistujamäärät:

Lahti 2.9.	44	Kauhajoki 13.11.	46
Lahti 14.9.	15	Salo 16.11.	39
Turku 8.10.	8	Porvoo 13.12.	30
Huittinen 11.11.	47	Yhteensä	229

RY:n puheenjohtaja Martti Vastamäki luennoi varttuneiden olkavaivoista, yli 65-vuotiaiden liikuntaan liittyvästä kivusta ja kannabiksen haitoista Huittisten, Kauhajoen, Salon ja Turun tilaisuuksissa. Toiminnanjohtaja Marko Kailasmaa alusti päihdehaitoista ja -tilastoista Huittisissa, Lahdessa 2.9., Salossa, Turussa ja Porvoossa. Lahden 2.9. tilaisuudessa luennoi Kailasmaan lisäksi Päijät-Hämeen Muistiyhdistys ry:n toiminnanjohtaja ja vastaava muistiluotsi Virpi Veijanen muistin ylläpitämisestä. Lahdessa 14.9. RY:n liittovaltuuston varajäsen, Päijät-Hämeen Raittiuspiirin sihteeri ja Raittiusyhdistys Säde I:n sihteeri Anni Siivonen puhui aiheesta yksinäisyys. Kauhajoen tilaisuudessa puhuivat professori Vastamäen lisäksi myös Kauhajoen seurakunnan kirkkoherra Jouko Ala-Prinkkilä ja ko. seurakunnan päihdetyöntekijä Tarmo Peltonen.

Osallistujat kertoivat tilaisuuksien olleen heidän elämäntilanteelleen ja päihdekysymyksilleen ajankohtaisia kouluarvosanalla 9, lisänneen tietoa raittiuden valitsemisesta arvosanalla 8 ja vaikuttaneen heidän valintoihinsa arvosanalla 7 (asteikko 4–10). Kaikissa tilaisuuksissa paikallinen jäsenyhdistys oli kumppanina ja osallistujat kävivät tavoiteaiheisiin, kuten terveellisiin elämäntapoihin, terveyden ylläpitämiseen ja liikuntaan liittyvää keskustelua. Saimme kuitenkin suunniteltua vähemmän toivomuksia tilaisuuksien kehittämisestä. Tilaisuuksia markkinoitiin mm. toteutuspaikkakuntien viestinnässä sekä RY:n uutiskirjeissä ja verkkosivuilla. Sen myötä päihdeaiheet nousivat myös paikalliseen mediaan ja kansalaiskeskusteluun.⁴⁰

Hengähdä hetkeksi -toimintaan liittyen puheenjohtaja Martti Vastamäki piti lisäksi 22.9.2021 ”Tietoa kannabishuumeista” -esitelmätilaisuuden Turun seudun senioriopettajat ry:lle. Osallistujia oli 75. Professori Vastamäki luennoi kannabiksen haitoista myös 28.9.2021 *Inner Wheel* -klubissa Turussa. Siellä osallistujia oli 14.

Hengähdä hetkeksi -tilaisuudet ovat tehokas tapa terveyteen liittyvän keskustelun aktivoimiseen sekä kansalaisten omaa vointia ja jaksamista koskevien huolenaiheiden kuulemiseen. Keskustelu- ja luentotilaisuuksina järjestettävät tapahtumat ovat myös toimiva mahdollisuus tehostaa jäsenyhdistysten toimintaa ja yhteistyötä niiden kanssa.

⁴⁰ RY:n verkkosivut *Hengähdä hetkeksi* <https://bit.ly/3d3bQGL> [4.2.2022].

2.4. *Raitis Linja* -palvelupuhelin⁴¹

Raitis Linja -palvelupuhelimeen tuli toimintavuonna 290 puhelua, joiden kesto oli yhteensä 109 h ja 13 min (203 puhelua v. 2020, kesto 53 h ja 48 min; 47 puhelua v. 2019, kesto 14 h 30 min). Vuosien 2020 ja 2021 välillä kasvua puhelujen määrässä oli 43 % ja puhelujen yhteiskestossa 106 %. Keskimääräinen yhden puhelun kesto oli noin 23 minuuttia. Soittajien päiväkohtainen määrä oli keskimäärin 1,45 soittajaa/päivä. Soittajista 60 % oli naisia ja 40 % miehiä (59 % naisia ja 41 % miehiä v. 2020; 64 % naisia ja 36 % miehiä v. 2019).

Koronaepidemian aiheuttamat pelot ja yksinäisyys kuuluivat puhelimessa päihteidenkäytön, raitistumisen, syrjäytymisvaaran sekä sosiaalisten ja taloudellisten kysymysten lisäksi. Soittajat ovat kokeneet palvelun tärkeäksi ja antaneet runsaasti myönteistä palautetta. He kertoivat *Raitis Linjan* tukeneen heitä päihteidenkäytön lopettamisessa ja vähentämisessä sekä erilaisista arjen haasteista selviytymisessä. Osa soittajista on ottanut yhteyttä useamman kerran. *Raitis Linjan* -puheluihin vastasivat RY:n henkilökunta ja vapaaehtoiset.

Yle esitti RY:n hallituksen jäsenen Joni Villasen ohjaamaa ja toteuttamaa *Raitis Linjan* televisiotietoiskua 28.6.–4.7.2021 Yle TV1-kanavalla yleishyödyllisen toimijan maksuttomalla näyttöajalla. Kohderyhmänä olivat yli 15-vuotiaat (29 näyttökertaa, nettopeitto 28,8 %, kontakteina noin 1,3 milj. katsojaa, OTS⁴² 2,6). Saimme *Raitis Linjalle* merkittävästi enemmän soittoja televisiotietoiskun myötä.

Puhelinpalvelu oli esillä Myllyhoitoyhdistyksen *Läheistenpäivä*-kampanjassa 5.5., SOSTE:n uutiskirjeessä ja SOSTE:n jäsenjärjestöjen *Onneksi on joku – myös jouluna: järjestöjen joulun aikana tarjottavia palveluita* -verkkokokonaisuudessa. Palvelu sai valtakunnalliset mainokset myös *EHYT järjestö* -lehteen 3/2021 ja Mielenterveyden keskusliiton *Revanssi* 4/2021 -lehteen. Lisäksi *Raitis Linja* näkyi mm. EPT-verkoston ja SOSTE:n uutiskirjeissä. Saimme puhelinpalvelumme vastaajille MIELI Suomen Mielenterveys ry:n ammattitasoisen ja monipuolisen puhelintyön koulutuksen.⁴³

2.5. Monikulttuurinen liikuntasalivuoro

Järjestimme vuoden aikana 23 monikulttuuristen nuorten miesten liikuntasalikertaa 6.3.–29.5., 4.–18.9. ja 9.10.–18.12.2021. Haimme yhteensä 34 vuoroa, joista 11 peruuntui epidemiarajoitusten vuoksi. Liikuntasalivuorolla kävi 26 iältään 18–32-vuotiasta.

Futsalin pelaaminen ja sen myötä osallistujien kesken käydyt keskustelut ehkäisivät maahanmuuttajataustaisten nuorten miesten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä tukivat heidän jaksamistaan. Moni heistä on syrjäytymisen kannalta riskiryhmässä. Liikuntavuorojen myötä he pääsivät ryhmään, joka tuki heidän yleistä hyvinvointiaan, jaksamistaan, terveyttään ja sosiaalisuuttaan.

Osallistujat saivat myös uusia ystävyssuhteita ja apua erilaisiin elämäntilanteisiin sopeutumiseen. Samassa yhteydessä jaettiin tietoja terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Salivuorojen jälkeen ryhmän yhteisissä ruokailuissa jatkettiin pohdintaa liikuntavuoron aikana keskustelluista terveysteemoista, joita olivat mm. päihteet, työllisyys, itsensä kehittäminen ja elämän merkitys.

2.6. Leirityö

⁴¹ RY:n verkkosivut *Raitis Linja* tarjoaa apua päihdeongelmiin <https://bit.ly/2S5FErp> & Päihdekeskustelua sinun ehdoillasi <http://raittiudenystavat.fi> [4.2.2022].

⁴² OTS eli *Opportunity to See* (eng.) kertoo kuinka monta kertaa kampanjalla tavoitetun henkilön on ollut mahdollista nähdä ko. kampanjan spotti.

⁴³ Myllyhoitoyhdistys ry <https://bit.ly/3ujSPbT>; SOSTE ry *Onneksi on joku – myös jouluna* <https://bit.ly/3JaMzHJ>; EHYT *järjestö* 3/2021 <https://bit.ly/3L9S8YK>; Mielenterveyden keskusliiton *Revanssi*-jäsenlehti 4/2021 (s. 7) <https://bit.ly/3uf59Ke> [1.2.2022].

Osallistuimme *Vipinää varpaisiin* -lastenleirien järjestämiseen 28.–30.5. ja 8.–9.6.2021 Kustavissa yhteistyössä Huittisten kaupungin kanssa. Lahjoitimme leireille osallistujapaidat järjestöemme logolla. Toteutimme myös monikulttuurisen perheleirin Mäntsälässä. Perheleirille osallistui maahanmuuttajataustaisia äitejä ja heidän lapsiaan. Osallistujapalautteiden mukaan leirit tukivat osallistujien arjen- ja kädentaitoja, sosiaalista osaamista sekä jaksamista ja pärjäämistä haasteellisissa elämäntilanteissa. Perheleiri vahvisti myös äitejä vanhemman tehtävässään sekä tuki äitien ja lasten välisiä suhteita.

III KAMPANJAT, PROJEKTIT JA HANKKEET

3.1. Yhteistyökampanjat COVID-19-pandemiatilanteessa

Koti on tärkein -kampanja

RY osallistui 18.1.–31.12.2021 järjestettyyn Elämäni Sankari ry:n *Koti on tärkein* -kampanjaan. Siinä kannustettiin vanhempia huomioimaan kodin merkitys kasvatuksessa ja tärkeimpänä ehkäisevän työn yksikkönä. Kampanjassa myös kysyttiin eri ikäisiltä kodin merkityksestä ja heidän toivomuksiaan hyvän kodin määritelmälle.

Viestintäkanavina käytettiin verkkosivujen lisäksi *Instagramia*, *Facebookia* ja *YouTubea*. Kampanjan *Kasvukipuja*-video nosti esille kodin merkityksen lisäksi vanhemmuuden, läsnäolon ja välittämisen. Se on saanut *YouTubessa* lähes 3000 katselukertaa. Videolla on mukana mm. näyttelijä Anu Sinisalo. *Instagramissa* taas kampanjan alkuhaasteen esitti näyttelijä Antti Luusuaniemi. Kampanjan päätöswebinaari pidettiin 1.12.2021 Hyvinkääläisissä Hyvinkäällä.⁴⁴

Suomi välittää -kampanja

Olimme mukana 16.8.2021 alkaneessa Valtioneuvoston kanslian ja järjestöjen *Suomi välittää* -kampanjassa. Se on osa koronapandemian myötä perustettua *Suomi toimii* -viestintäkokonaisuutta ja yhteistyöhanketta, jonka tarkoituksena on vahvistaa ihmisten kriisinkestävyyttä ja arjen jaksamista muun muassa dialogin ja yhdessä tekemisen avulla. Kampanja muistuttaa vapaaehtoistoiminnan ensiarvoisen tärkeästä merkityksestä osana hyvinvointivaltion turvaverkkoa. Se tekee myös näkyväksi järjestöjen ja vapaaehtoisten toimintaa. RY:n kasvoina kampanjassa oli vapaaehtoisemme Heli.⁴⁵

3.2. *Selvin päin kesään* -kampanja⁴⁶

Selvin päin kesään -kampanja järjestettiin 19. kerran ja siinä oli mukana RY:n lisäksi Barnavårdsföreningen i Finland, Ehkäisevä päihdetyön järjestöverkosto, Erkki Poikosen säätiö, ETRA-liitto, Hem och skola rf, Koulutus Elämään säätiö, KRAN rf, Lasten ja nuorten keskus, Myllyhoitoyhdistys, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik rf, Pelastakaa Lapset ry, Sininauhaliitto, Sinuli, Suomen ASH,

Suomen Punainen Risti, Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus STHL ry, Suomen Valkonauhaliitto ja Viron Raittiusliitto.

⁴⁴ *Koti on tärkein* -kampanja <https://kotiontarkein.fi>, <https://www.instagram.com/explore/tags/kotiontarkein/>; *Kasvukipuja*-video <https://bit.ly/3ohkx51> [1.2.2022].

⁴⁵ *Suomi välittää* -kampanja <https://suomitoimii.fi/suomi-valittaa/>, <https://suomitoimii.fi>, <https://bit.ly/34yHOby> [3.2.2022].

⁴⁶ *Selvin päin kesään* -kampanja <http://selvinpainkesaan.fi>, <https://www.instagram.com/selvinpainkesaan/> [4.2.2022].

Osa RY:n jäsenyhdistyksistä jakoi aktiivisesti kampanjajulistetta. Jalkauduimme 21.5. Porvoossa, jossa haastoimme nuoria valitsemaan päihteettömyyden. Turussa kampanja näkyi nuorten suosiman pikaruokaravintolan parkkialueen valotaululla.⁴⁷

Kampanjan pääviesti oli lasten ja nuorten ongelmien ehkäiseminen varhaisemmassa vaiheessa. Lisäksi korostettiin nuorison terveellisiä ja turvallisia elinolosuhteita. Kannustimme 13–29-vuotiaita kuvaamaan kampanjaan kesäisiä videoita, joilla nuoret kertoivat tai näyttivät muutaman mukavan kesäpuuhan. Arvoimme osallistujien kesken palkintoja.⁴⁸

Selvin päin kesään -kampanjan visuaalinen ilme uudistettiin maaliskuussa ja verkkosivut päivitettiin toukokuussa. Sivuilta oli ladattavissa vuonna 2020 uudistetun ilmeen mukainen A4-kokoinen kampanjajuliste ja tarra (10 cm x 7 cm) suomeksi, ruotsiksi ja viroksi. Mediatiedote lähetettiin STT:n kautta 18.5. suomeksi, ruotsiksi ja viroksi kampanjan pääviestillä. Median kautta lähetettiin 28.5. kampanjan vetoamus lasten ja nuorten terveyden puolesta. Lisäksi RY:n verkkosivuilla julkaistiin toivomus siitä, ettei energijuomia myytäisi alle 15-vuotiaalle.⁴⁹

Koronapandemian jatkuessa kampanjakumppanit jakoivat entistä enemmän kampanjan materiaaleja verkossa, sosiaalisessa mediassa ja muissa virtuaalisissa yhteyksissä. Osa kumppaneista julkaisi kampanjajulisteen painetuissa järjestölehdissään. Kampanjamateriaalit painatettiin Rannikon Laatupainossa kuitenkin edelleen merkittävä määrä (3960 kpl painotuotteita).

Kampanjakumppaneilta toivottiin, että ne sovelsivat kampanjaa entistä enemmän osana omaa päivittäistä viestintäänsä uusilla ja oivaltavilla tavoilla. Kampanjan juliste oli mukana EHYT ry:n järjestö-lehdessä 2/2021. Lisäksi kampanja oli esillä seuraavissa uutiskirjeissä: A-klinikkasäätiö 20.5., EPT-verkosto sisäinen uutiskirje 27.5. sekä TEEMA *Nuoret ja päihteet* 3.6. ja TEEMA *Päihdepäivät* 6.5. sekä THL:n *Ehkäisevän päihdetyön uutiskirje* 5/2021.⁵⁰

Selvin päin kesään -kampanja oli mukana Porin perusturvan *Älä välitä alkoholia alaikäiselle* -somekampanjassa, joka pyrki ehkäisemään alkoholin välittämistä nuorille koronapandemian kokoontumisrajoitusten aikana. Koulujen päätöspäivään tähdännyt satakuntalainen somekampanja toteutettiin sosiaalisen media kanavissa *Facebook*, *Instagram* ja *TikTok*. *Mocktailseuran* Mocktailvideo oli mukana tässä somekampanjassa.⁵¹

3.3. Vuoden raittiusteko -tunnustus

⁴⁷ Uusimaa 20.5.2021 *Selvin päin kesään* -kampanja alkaa Porvoossa drinkeillä <https://bit.ly/3HxdQUk> [3.2.2022].

⁴⁸ RY Instagram <https://www.instagram.com/p/CNruRDrhiEp/> [3.2.2022].

⁴⁹ Forssan Lehti 31.5.21 <https://bit.ly/3L5juiy> [3.2.2022].

⁵⁰ EHYT järjestö 2/2021 <https://bit.ly/3HognQA> [3.2.2022].

⁵¹ Uusi Pori *Älä välitä alkoholia* -kampanja alkaa Satakunnassa <https://bit.ly/3onwK8h> [3.2.2022].

Valtakunnallisella Raittius- ja Ehkäisevän päihdetyön viikolla 8.–14.11. myönnettiin *Vuoden raittiusteko 2021* -tunnustus jaetusti *Darravapaa*-yhteisölle⁵² ja *MTV Uutiset Live* -uutistoimitukselle reportaasistaan *Tällaista on elämä FASD:n kanssa*⁵³. *Darravapaa*-yhteisö palkittiin nuoret tavoittavasta ja päihdekulttuurin rohkeasti kyseenalaistavasta toiminnastaan. *MTV Uutiset Live* sai tunnustuksen pysäyttävästä ja jatkuvan ajankohtaisesta aiheestaan.

Palkitut ottivat tunnustukset vastaan RY:n toimistossa 9.11. pidetyssä tilaisuudessa, johon osallistuivat MTV:ltä toimittaja Terhi Romo, toimituspäällikkö Mona Haapsaari ja kuvaaja Santtu Suvitaival sekä ko. MTV:n ohjelmassa haastateltu Eevaliisa Nwogu.

Darravapaa-yhteisöstä tilaisuuteen osallistuivat yhteisön perustajat Laura Wathén ja Katri Ylinen. *Darravapaa* on ollut vuosina 2021 ja 2022 merkittävän myönteisen huomion kohteena mediassa ja kansalaisten parissa.⁵⁴

Vuoden raittiusteko -tunnustus myönnettiin 19. kerran. RY jakaa tunnustuksen vuosittain henkilölle tai taholle, joka on toiminnallaan merkittävästi edistänyt raittiutta ja terveitä elämäntapoja.⁵⁵

3.4. *Anna lapselle raitis joulu* -kampanja⁵⁶

Valtakunnallinen *Anna lapselle raitis joulu* -mediakampanja järjestettiin 24. kerran. Marras-joulukuussa toteutetussa kampanjassa 31 toimijaa vetosi maamme aikuisväestöön, jotta he antaisivat lapsille raittiin ja turvallisen joulun sekä toimisivat niin, etteivät päihteet uhkaisi lapsia. Kaikki kampanjan materiaalit ja ulostulot suunnattiin suomalaiselle aikuisväestölle, jotka käyttävät varsinkin juhlapyhinä ja lasten seurassa alkoholia.

Kampanjassa olivat RY:n lisäksi mukana A-Kiltojen Liitto ry, Barnavårdsföreningen i Finland rf, Eesti Karskusliit – Viron Raittiusliitto, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Elämäni Sankari ry, Erkki Poikosen säätiö, ETRA-liitto, Förbundet Hem och Skola, Helsingin Kouluraittiuspiiri, Koulutus Elämään säätiö, KRAN rf, Kristillinen Terveys- ja Raittiusjärjestö, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Myllyhoitoyhdistys ry, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik, Pelastakaa Lapset ry, Radio Foni, Radio Pori, Raittiuden Ystävien Urheiluliitto, Sininauhaliitto ry, Sinuli, SOS-Lapsikyliä, Stiftelsen Bensow, Suomen ASH ry, Suomen Punainen Risti, Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus, Suomen Valkonauhaliitto ja Yle.

Visuaalisena ilmeenä painotuotteissa säilytettiin vuoden 2017 ”Murtuneen sydänpiparin” -malli. TV- ja radiotietoisuina käytettiin edelleen tunnetuiksi tulleita vuoden 2013 spotteja, koska saadun palautteen mukaan ne vastaavat edelleen kampanjan tavoitteita. Niiden kautta kampanja tunnistetaan ja se vaikuttaa. Materiaalit (2210 painotuotetta) tilattiin Rannikon Laatupainolta. Niiden määrässä tapahtui yli 55 % lasku vuoteen 2020 verrattuna kumppanien tehostaessa kampanjan sähköistä viestintää. Painettujen materiaalien määrät ovat laskeneet useamman vuoden ajan. Kampanjamateriaaleja oli esillä mm. liike- ja ostoskeskuksissa, neuvoloissa, päiväkodeissa, kouluissa, kirjastoissa, liikuntahalleissa ja seurakuntien tiloissa

⁵² *Darravapaa* <https://www.darravapaa.fi>, <https://www.instagram.com/darravapaa/>, <https://bit.ly/3LbX27w>, <https://bit.ly/3sw1VCr>, <https://yle.fi/uutiset/3-11905094> [4.2.2022].

⁵³ MTV Uutiset Live <https://bit.ly/3rhh9sQ>, <https://bit.ly/344cemw> [2.2.2022].

⁵⁴ EPT-viikon tapahtumakalenteri <https://bit.ly/34sWcC8> [1.2.2022].

⁵⁵ *Vuoden raittiusteko* -palkitut <http://raitis.fi/raittiudenystavat2/vuoden-raittiusteko/> [4.2.2022].

⁵⁶ *Anna lapselle raitis joulu* -kampanja <http://annalapselleraitisjoulu.fi/> [1.2.2022].

sekä asunto-osakeyhtiöiden yhteisissä tiloissa eri puolilla maata. Osa RY:n jäsenyhdistyksistä jakoi kampanjan painomateriaaleja aktiivisesti.

Kampanja-aihetta syvennettiin mm. Barnavårdsföreningen i Finland rf:n ja Suomen ASH ry:n blogeissa sekä ETRA-liiton *Nyky aika*-lehdessä. Kampanja oli mukana mm. 20.12. EHYT ry:n ja 21.12. SOSTE ry:n uutiskirjeissä sekä 10.12. Suomen ASH ry:n uutisotsikoissa. Päihteen joulun nostettiin esille kampanja-aikana myös Ensi- ja turvakotien liiton tiedotteessa 20.12. *Joulutunnelma ei vaadi alkoholia*.⁵⁷

Yle esitti kampanjan tv-tietoiskua 20.–26.12. Yle TV1 -kanavallaan 9 kertaa saaden nettopeitoksi 23,1 % kanavan yli 15-vuotiaista katsojista (kontakteina noin 1,5 miljoonaa katsojaa) ja OTS-luvuksi 1,5 (katso alaviite 42). Mediatiedote lähetettiin STT:n kautta 9.12. suomeksi, ruotsiksi ja viroksi. Vetoamus lasten raittiin joulun puolesta lähetettiin medialle 20.12. *Päihderauhanjulistus*-otsikolla. Kampanjan verkkosivut päivitettiin joulukuun alussa julkaisemalla sivustolla tämän toteutuskerran kumppanit ja tiedote suomeksi, ruotsiksi ja viroksi.

Kampanjatiedotteelle ostettiin Calcus.com:in kautta A4-kokoinen ilmoitus (vaakasuuntainen, puolet tabloid-sivusta) 4.12.2021 Ilta-Sanomien yhteydessä ilmestyneeseen *Hyvinvoiva Suomi* -mainosliitteeseen (s. 3, nidottu yhteen *Lotat*-nimellä otsikoidun lisäliitteen kanssa). Kampanjasta toiminnanjohtajaa haastattelivat 10.12.2021 *Radio Pooki* (Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi) sekä 23.12.2021 *Auran Aallot* Turusta.⁵⁸

RY teetti Kantar TNS Oy:llä kyselytutkimuksen, jossa haastateltiin 1151 vastaajaa. Haastattelut kerättiin Gallup Forumissa. Kyseessä oli Kantar Publicin vastaajaneeli, jossa tiedonsiirrossa hyödynnettiin internetiä. Tulosten tilastollinen virhemarginaali on koko aineiston tasolla noin ± 2,9 prosenttiyksikköä. Vastaajista 215 antoi sanallisia vastauksia. Ote tuloksista: Kaikista vastaajista 36 %, 58 % yli 70-vuotiaista ja 50 % alle 30-vuotiaista, oli nähnyt videon. Akateemisen koulutuksen saaneista vain 25 % oli nähnyt tietoiskun. Isovanhempien asemassa olevista vastaajista 47 % oli nähnyt videon. Kysymys ”kuinka paljon video vaikutti sillä hetkellä, kun sen näki” sai keskiarvoksi 6,8 (0 = ei lainkaan, 10 erittäin paljon).

Kampanja liittyy Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman⁵⁹ mukaisiin päihteenkäytön vähentämistavoitteisiin, päihteistä aiheutuvien haittojen vähentämisspyrkimyksiin sekä lasten hyvinvoinnin edistämiseen. Kampanjan johdonmukainen toteuttaminen on osaltaan vaikuttanut lasten hyvinvoinnista vastuuta kantavan ilmapiirin vahvistumiseen. Kampanjan saama palaute on ollut kaikkiaan myönteistä.

⁵⁷ Barnavårdsföreningen i Finland rf: Seppo Sauro: *Anna lapselle levollinen joulun!* <https://bit.ly/3gkNmt9>;
Suomen ASH ry Tunteisiin vetoava kampanja <https://suomenash.fi/blogi/tunteisiin-osuva-kampanja/>;
Ensi- ja turvakotien liitto 21.12.2021 *Joulutunnelma ei vaadi alkoholia* <https://bit.ly/34AuaoE> [4.2.2022].

⁵⁸ *Anna lapselle raitis joulun* -verkkoartikkeli <https://news.calcus.com/anna-lapselle-raitis-joulun/> [4.2.2022];
Hyvinvoiva Suomi -lehti ja verkkojulkaisu <https://read.epaper.fi/7036/Y2zvMi0V> [4.2.2022].

⁵⁹ THL Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma <https://bit.ly/3tU2003> [2.2.2022].

IV VIESTINTÄ

4.1. Kannanottoja kannabiksen vapauttamista vastaan

RY:n ulostuloissa medialle vuonna 2021 otettiin kantaa kannabiksen dekriminisaatiota ja käytön vapauttamista vastaan sekä tuettiin sosiaali- ja terveystieteiden rahoituksen turvaamista Veikkaus Oy:n voitonjakotuottojen vähentyessä.⁶⁰ (katso s. 21–22)

Puheenjohtajamme, professori Martti Vastamäki sai eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyynnön Kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamista koskevasta lakialoitteesta (Kansalaisaloite KAA 5/2020, lähetetty eduskunnalle 5.11.2020). Hän korosti lausunnossaan erityisesti suomalaisten nuorten kannabiksenkäytön kasvaneen viimeisten vuosien aikana lähelle Euroopan kärkimaita Ranskaa, Tšekkiä ja Espanjaa. Cannabis on Suomessa yleisimmin kokeiltu ja käytetty huume. Tutkimuksissa osoitetuista tiedoista huolimatta osa suomalaisista tutkijoista ja asiantuntijoista kannattaa kuitenkin kannabiksen vapauttamista. Vastamäki summaa lausunnossaan, että kannabiksen vapauttaminen on Suomessa varmuudella kansanterveyttä ja hyvinvointia merkittävästi heikentävä toimenpide.⁶¹

⁶⁰ SOSTE ry Järjestöt vetoavat hallitukseen – Järjestörahoituksen tulevaisuus on turvattava nyt <https://bit.ly/34jv2Oq> [3.2.2022].

⁶¹ Kansalaisaloite.fi & Eduskunta *Kansalaisaloite kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi* <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/4360> & <https://bit.ly/3L6MA18>; RY:n verkkosivut: *Professori Martti Vastamäen lausunto eduskunnan lakivaliokunnalle* <https://bit.ly/3rkuBfJ> & *Professori Martti Vastamäen avoin kirje kannabialoitteesta kansanedustajille* <https://bit.ly/3geCYTC> & Hannes Virrankosken *Kannanotto kannabiksen vapauttamista vastaan* <https://bit.ly/3gjEbcc> [2.2.2022].

RY julkaisi STT:n kautta kolme mediatiedotetta pääkampanjoista *Selvin päin kesään* ja *Anna lapselle raitis joulu* sekä *Vuoden raittiusteko 2021* -tunnustuksista. Jäsenyhdistyksiä kannustettiin jäsen- ja uutiskirjeissä, tapaamisissa, kokouksissa, verkkosivuilla ja somessa paikalliseen ja alueelliseen vaikuttamiseen ja yhteistyöhön. Lisäksi osa jäsenyhdistyksistä kertoi kuulumisistaan *raitis.fi*-järjestölehdessämme. RY osallistui toimintavuoden aikana myös EPT-verkoston kannanottoihin ja kampanjoihin. Yhteistyöllä vahvistettiin päättäjä- ja kansalaiskeskustelun kriittistä suhtautumista alkoholin, kannabiksen ja muiden päihteiden käyttöön, myyntiin ja saatavuuteen.

4.2. *raitis.fi*-lehti⁶²

RY:n ja sen jäsenliittojen järjestölehti ilmestyi toimintavuoden aikana kaksi kertaa. Osa lehden artikkeleista on luettavissa RY:n verkkosivuilla. Lehden päätoimittajana oli RY:n toiminnanjohtaja. Taittajana toimi Hanna Tenkula Rannikon Laatupainosta, josta tilattiin myös lehden painatus ja postitus. Lehden painos oli 2100 kpl/numero.

Lehden koetuista merkityksistä teetettiin lukijakysely vuoden viimeisen numeron yhteydessä ja sähköpostitse. Siinä tiedusteltiin monivalinnoilla ja avoimilla kysymyksillä lehdestä saatuja hyötyjä ja toivomuksia lehden sisällöstä. Kysely lähetettiin lehden tilanneille kunnille (249 kpl) 26.10.2021 ja henkilötalajille (otoksena 165 lukijaa) 28.10.2021. Kunnille toimitettuun kyselyyn ei saatu vastauksia. Henkilötalajilta saatiin 24 vastausta.

Kyselyyn vastanneet lukijat kokivat lehden antaneen tietoa raittiuden ja terveellisten elämäntapojen eduista keskiarvolla 2,15 (asteikko 1–5, 1 = merkittävän paljon, 5 = ei lainkaan); lehden vaikuttaneen raittiuteen, terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asenteisiin keskiarvolla 1,925 (1 = vahvistaen raittiutta, 5 = päihteidenkäyttöä lisäävästi); lehden vaikutuksen elämäntapavalintoihin keskiarvolla 2,35 (1 = merkittävä tekijä, 5 = ei lainkaan vaikuttava) sekä painetun *raitis.fi*-lehden merkityksen keskiarvolla 2,35 (1 = erittäin tärkeänä, 5 = ei lainkaan tärkeänä). Vapaan sanan osiossa annettiin *raitis.fi*:stä myönteistä palautetta ja toivottiin pääsääntöisesti sen julkaisemista jatkossakin painettuna lehtenä.

4.3. Verkko- ja sometyö

RY:n verkkosivujen webmasterina ja päivittäjänä toimi toiminnanjohtaja. RY:n verkkosivujen näyttökertoja oli toimintavuonna 38 684 (v. 2020: 50 263; v. 2019: 45 417; v. 2018: 35 730 kertaa). Toiminnanjohtaja päivitti myös *Selvin päin kesään* ja *Anna lapselle raitis joulu* -kampanjoiden verkkosivustot.

RY jatkoi toimintavuonna aktiivista osallistumistaan sosiaalisessa mediassa. RY:n Facebook-julkaisuja oli 223 kpl. *Anna lapselle raitis joulu* -kampanjan sivuilla oli toimintavuonna 5980 kävijää ja 9638 käyntiä.

RY:llä on seuraajia *Twitterissä* 491 (+1,66 % vrt. 2020), *Facebookissa* 581 (+13,92 % vrt. 2020), *Anna lapselle raitis joulu* -kampanjan *Facebook*-sivulla 1314 (+2,82 % vrt. 2020) ja *Selvin päin kesään* -kampanjan *Facebook*-sivuilla yhteensä 321 (+0,94 % vrt. 2020). Seuraajien määrä on noussut vuodesta 2020 yhteensä 115 seuraajalla.

4.4. Medianäkyvyys

RY:n mediatiedotteet kampanjoista ja Vuoden raittiusteko -tunnustuksesta

18.5. *Selvin päin kesään – Lasten ja nuorten vaikeuksia ehkäistävä varhaisemmassa vaiheessa*⁶³

8.11. *Vuoden raittiusteko 2021 -tunnustukset MTV Uutiset Livelle ja Darravapaalle*⁶⁴

9.12. *Anna lapselle raitis joulu – Juhla-aikoina on annettava lävähdystauko myös lapsille*⁶⁵

Otteita haastatteluista, mielipidekirjoituksista ja mediajulkaisuista

⁶² *raitis.fi*-lehti <http://raitis.fi/raittiudenystavat2/raitis-fi-lehti/> [10.2.2020].

⁶³ STT Info 18.5.21 <https://bit.ly/3rkIXwB> [2.2.2022].

⁶⁴ RY:n verkkosivut <https://bit.ly/3GjuzsD> [2.2.2022].

⁶⁵ STT Info 9.12.21 <https://bit.ly/34eCs5z> [2.2.2022].

- 27.1. Kaarina-lehti – *Kuntavaaleissa äänestetään kansalaisten terveydestä* (Vastamäki)
- 3.2. Länsi-Suomi – *Alkoholijuomien etämyyntiä ja kotiinkuljetusta ei pidä sallia*⁶⁶ (Vastamäki)
- 8.2. Kainuun Sanomat – *Alkoholijuomien etämyyntiä ja kotiinkuljetusta ei pidä sallia*⁶⁷ (Vastamäki)
- 14.2. Länsi-Suomi – *Päihdesairas tarvitsee apua heti*⁶⁸ (Vastamäki)
- 15.2. Etelä-Suomen Sanomat – *Alkoholin etämyyntiä ja kotiinkuljetusta ei pidä sallia*⁶⁹ (Vastamäki)
- 21.2. Länsi-Suomi – *Kannabiksen laillistaminen uhkaa suomalaisen yhteiskunnan tilaa*⁷⁰ (Vastamäki & Kailasmaa)
- 1.3. Forssan Lehti – *Kannabiksen laillistaminen uhkaa suomalaisen yhteiskunnan tilaa*⁷¹ (Vastamäki & Kailasmaa)
- 4.3. Turun Sanomat – *Kannabista ei pidä laillistaa Suomessa*⁷² (Vastamäki)
- 13.3. Turun Sanomat – *Lisää totuuksia kannabiskeskusteluun*⁷³ (Vastamäki)
- 25.3. Iisalmen Sanomat – *Huumausainelainsäädäntöä ei pidä lieventää*⁷⁴ (Vastamäki)
- 23.4. Salon Seudun Sanomat – *Terveet elämäntavat näkyvät salolaislasten kirjoituksissa* (Kailasmaa)
- 29.4. Ilkka-Pohjalainen – *Ikäihmiset kunniaan!* (Järviharju)
- 31.5. Forssan Lehti – *Vetoamus lasten ja nuorten terveyden puolesta*⁷⁵ (Kailasmaa)
- 11.6. Iisalmen Sanomat – *Tiukka ei kannabiksen kasvattamiselle Suomessa*⁷⁶ (Vastamäki)
- 12.6. Länsi-Savo – *Kannabiksen kasvatusta ei pidä sallia Suomessa*⁷⁷ (Vastamäki)
- 13.6. Satakunnan Kansa – *Veikkauksen monopoli on säilytettävä*⁷⁸ (Vastamäki)
- 15.6. Etelä-Suomen Sanomat – *Tiukka EI kannabiksen kasvattamiselle Suomessa*⁷⁹ (Vastamäki)
- 5.9. Keskipohjanmaa – *Rahapelien tuotot kansalaisjärjestöjen elinehto – Liikasen selvitysryhmän vaihtoehdot nyt puntarissa*⁸⁰ (Vastamäki)
- 17.9. Kirjailija Ira Koivun *Soberisti*-podcast jakso 8 *Raitis vai soberisti?* Vieraana Marko Kailasmaa⁸¹
- 24.9. Helsingin Sanomat: *Kannabiskysymyksessä on ajateltava koko kansan etua*⁸² (Vastamäki)
- 5.10. Länsi-Suomi – *Veikkauksen monopoli on syytä säilyttää*⁸³ (Vastamäki)
- 10.12. *Radio Pookin* haastatteli Marko Kailasmaata *Anna lapselle raitis joulun* -kampanjasta.⁸⁴
- 22.12. *Päihderauhanjulistus – vetoamus lasten raittiin joulun puolesta*.⁸⁵ (Kailasmaa)
- 23.12. *Radio Auran Aallot* haastatteli Marko Kailasmaata *Anna lapselle raitis joulun* -kampanjasta.

4.5. Raittiuden Ystävien toimintakalenteri 2021

Tammikuu

6.1. Mocktailseuran virtuaalibingo (Kiiskinen)	20.1. Joutsenon opiston hallituksen työvaliokunta, Teams (Poikonen)
19.1. Nuoret yhteiskunnan paineissa, webinaari, AVI (Sirola, Kiiskinen)	25.1. <i>Kokouskäytännöt</i> -webinaari, Opintokeskus Sivis, (Poikonen)
	28.1. Mocktailseuran virtuaalibingo (Kiiskinen)

Helmikuu

9.2. Tukea ja potkua yhdistyksen asioiden hoitamiseen, EHYT ry, Webinaari (Poikonen)	10.2. Tilinpäätös (Poikonen, Ojanperä)
	17.2. <i>Kohti mallikasta toteutusta</i> - verkkoseminaari, OKM (Sirola)

⁶⁶ Länsi-Suomi 3.2.21 <https://bit.ly/3seFAqb> [3.2.2022].

⁶⁷ Kainuun Sanomat 8.2.21 <https://bit.ly/3L3GPRE> [3.2.2022].

⁶⁸ Länsi-Suomi 14.2.21 <https://ls24.fi/artikkelit/paihdesairas-tarvitsee-apua-heti> [3.2.2022].

⁶⁹ ESS 15.2.21 <https://www.ess.fi/paakirjoitus-mielipide/3692017> [3.2.2022].

⁷⁰ Länsi-Suomi 21.2.21 <https://bit.ly/3HG42Yd> [3.2.2022].

⁷¹ Forssan Lehti 1.3.21 <https://bit.ly/3HCxPAE> [3.2.2022].

⁷² TS 4.3.21 <https://www.ts.fi/lukijoilta/5242074> [3.2.2022].

⁷³ TS 13.3.21 <https://www.ts.fi/lukijoilta/5251969> [3.2.2022].

⁷⁴ Iisalmen Sanomat 25.3.21 <https://www.iisalmensanomat.fi/paakirjoitus-mielipide/4027589> [3.2.2022].

⁷⁵ Forssan Lehti 31.5.21 <https://bit.ly/3L5juiy> [3.2.2022].

⁷⁶ Iisalmen Sanomat 11.6.21 <https://www.iisalmensanomat.fi/paakirjoitus-mielipide/4182743> [3.2.2022].

⁷⁷ Länsi-Savo 12.6. <https://www.lansi-savo.fi/paakirjoitus-mielipide/4182853> [3.2.2022].

⁷⁸ SK 13.6.21 <https://www.satakunnankansa.fi/lukijalta/art-2000008048533.html> [3.2.2022].

⁷⁹ ESS 15.6.21 <https://www.ess.fi/paakirjoitus-mielipide/4187005> [3.2.2022].

⁸⁰ Keskipohjanmaa 5.9.21 <https://www.keskipohjanmaa.fi/uutinen/622416> [3.2.2022].

⁸¹ Kirjailija Ira Koivun *Soberisti*-podcast *Raitis vain soberisti?* <https://bit.ly/3GqVram> [4.2.2022].

⁸² HS <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008278529.html> [3.2.2022].

⁸³ Länsi-Suomi 5.10.21 <https://ls24.fi/artikkelit/veikkauksen-monopoli-on-syyta-sailyttaa> [3.2.2022].

⁸⁴ Radio Pooki 10.12.21 <https://www.radiopooki.fi/ohjelmat/pookin-aamu/a-212049> [4.2.2022].

⁸⁵ HS (web + printti) *Päihdevapaata joulua kaikille* <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008489607.html> [2.2.2022].

18.2. Joutsenon opiston hallituksen työvaliokunta, Joutseno (Poikonen)

Maaliskuu

2.3. Hallitus

4.3. Seurantaloasian neuvottelukunta, Teams (Poikonen)

11.3. RY:n tilintarkastus (Poikonen)

17.3. Mocktailseuran bingo verkossa (Kiiskinen)

Huhtikuu

7.4. Yksinäisyys koulutus, webinaari, *Asunto ensin* -hanke (Sirola)

13.4. Hallitus

Toukokuu

18.5. Vaikuttavuuden haasteklinikka: jäsenyhdistysten tukitoimien tuloksellisuus, Soste, Zoom (Poikonen)

20.5. Pelailua verkossa (Kiiskinen)

Kesäkuu

1.6. Mielenterveyden ensiapu, Mieli ry, Teams (Poikonen)

1.6. Valtionavustustoiminnan kehittäminen, Zoom, SOSTE. (Kailasmaa, Poikonen, Vastamäki)

5.6. *Tunnit täys* -tapahtuma, Hämeenlinna (virtuaalitapahtuma)

8.6. Vaikuttavuuden haasteklinikka: jäsenyhdistysten tukitoimien tuloksellisuus, Soste, Zoom (Poikonen)

11.6. Nutakontin avajaiset, Myyrmäen liikuntapuisto (Sirola, Kiiskinen, kesäyöntekijät)

Heinäkuu

14.7. Mocktailseuran liikuntakerho: Minigolf (Kiiskinen, kesäyönuoret)

Elokuu

6.8. Pride-viikon tuunauspaja, Mocktailbaari, Oulu (Sirola)

9.–10.8. Kansanopistopäivät SIIRRETTY 2022

17.8. Hallitus

20.8. Joutsenon opiston johtokunta. Joutseno & Teams. (Järviharju, Kailasmaa, Kotola, Poikonen)

Syyskuu

2.9. *Hengähdä hetkeksi* -tilaisuus, Lahti (Iivari, Kailasmaa)

7.–8.9. Lyhytterapiakoulutuksen aloituspäivät (Kailasmaa)

7.9. Mocktailseuran peli-ilta toimistolla, HKI (Kiiskinen)

25.2. Joutsenon opiston hallitus, Teams (Kailasmaa, Kotola, Poikonen)

25.2. Mocktailseuran visailua verkossa (Kiiskinen)

22.3. Joutsenon opiston hallituksen työvaliokunta, Teams (Poikonen)

27.3. Liittovaltuusto, Teams

29.3. Joutsenon Opiston johtokunta ja vuosikokous, Teams (Järviharju, Kailasmaa, Kotola, Poikonen)

31.3. Mocktailseuran visailua verkossa (Kiiskinen)

15.4. RY:n kannabiswebinaari

22.4. Mocktailseuran etäpeli-ilta verkossa (Kiiskinen)

30.4. Ylen yhtiökokous (Vastamäki)

21.5. *Selvin päin kesään* -katutempaus, Porvoo (Sirola, Kiiskinen, Porvoon Raittiusseura)

29.–30.5. *Maailma kylässä* -festivaali, verkkotapahtuma (Sirola, Kiiskinen)

15.6. Mielenterveyden ensiapu, Mieli ry, Teams (Poikonen)

16.6. Mocktailbaarin mainoskuvaukset Veikkauksen viestintään (Kailasmaa, Kiiskinen, Poikonen, Sirola, Vastamäki, Villanen, kesäyöntekijät)

18.6. Mocktailbaari Oulu (Sirola, Kiiskinen)

22.6. Hallitus

29.6. Joutsenon opiston johtokunta. Taidekesän avajaiset. Joutseno&teams. (Järviharju, Kailasmaa, Kotola, Poikonen)

30.6. Helsinki Järjestöavustus 2020 selvitys (Poikonen, Sirola)

22.7. Kauppatorilla mocktaileja (Kiiskinen, kesäyönuoret)

21.8. Nuorten tapahtuma Leppävaaran uimahalli, Espoo (Sirola) Peruttu

24.–25.8. VAK ry hallituksen strategiapäivät, Mikkeli (Kailasmaa)

25.8. SOSTE ry *Hyvinvointialueet tulevat* -webinaari (Kailasmaa)

26.8. EPT-verkoston lastensuojelutyöryhmä (Kailasmaa)

28.8. Edustajakokous Turku

8.9. SOSTE Vaikuttavuuden haasteklinikka, Zoom (Poikonen, Sirola)

9.9. STEA Päihde- ja riippuvuusjärjestöjen yhteiskehittämisen verkkotyöpaja.

14.9. SOSTE Järjestöjohton syysfoorumi ja 10-vuotisjuhla (Vastamäki, Kailasmaa)

- 14.9. Mocktailbaarien suunnittelu-workshop toimistolla (Sirola, Kiiskinen, kesätyöntekijänuoria)
- 15.–16.9. *Nuori21-tapahtuma*, Jyväskylä (Sirola, Kiiskinen) SIIRRETTY 2022
- 16.9. Toiminnanjohtajaverkosto (Kailasmaa)
- 16.9. Terveystapahtuma, Roihuvuoren koulu (Sirola)
- 19.9. *Mahdollisuuksien tori*-tapahtuma, Turku (Sirola, Kiiskinen)
- 20.9. Joutsenon opisto, rakentamisen suunnittelukokous, Teams (Poikonen)
- 21.9. Hallitus
- 22.9. Luentovarttuneen olkavaivoista ja kannabiksesta Turun seudun senioriopettajille (Vastamäki)
- 22.–23.9. Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti-opinnot (Sirola)
- 24.9. Terveystapahtuma, Roihuvuoren koulu (Sirola)
- 25.9. Liittovaltuusto
- 28.9. RY:n tulevaisuustyöryhmä (Vastamäki, Sallinen, Valkeavirta, Kailasmaa)
- 30.9. STEA yleisavustus 2022 hakemus (Kailasmaa, Poikonen)
- 30.9. Helsingin kaupungin järjestöavustus 2022 hakemus (Poikonen, Sirola)

Lokakuu

- 5.10. Ehyt ry:n aluefoorumi (Sirola)
- 5.10. Lyhytterapiaopintoja (Kailasmaa)
- 6.10. SOSTE Vaikuttavuuden haasteklinikka (Kailasmaa, Sirola)
- 6.10. VAK ry:n työvaliokunta (Kailasmaa)
- 7.10. *Hengähdä hetkeksi*-tilaisuus Turussa (Vastamäki, Kailasmaa)
- 11.10. Päijät-Hämeen Raittiusspiirin hallitus ja syyskokous (Iivari, Kailasmaa)
- 12.10. VAK ry:n hallitus (Kailasmaa)
- 13.10. EPT-verkoston järjestöjohtajien kokous (Kailasmaa)
- 14.10. Mocktailbaari *Alkoholin riskikäyttö* -seminaarissa, A Klinikasäätiö ja Espoon kirjasto (kesätyöntekijänuoret)
- 15.10. EPT-verkoston viestintätyöryhmä (Kailasmaa)
- 18.10. Joutsenon Opisto, rakentamisen suunnittelukokous ja työvaliokunta, Teams (Poikonen)
- 19.10. Mocktailbaari Ohjaamon tapahtumassa, Oulu (Sirola)
- 20.10. Etäpeli-ilta verkossa (Kiiskinen)
- 25.10. Mocktailbaari nuorisotalolla, Järvenpää (Sirola)
- 25.10. EPT-verkoston puheenjohtajisto (Kailasmaa)
- 26.10. Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti -opinnot (Sirola)
- 26.10. NUVE-hankkeen ohjausryhmä (Kailasmaa)
- 26.10. RY:n tulevaisuustyöryhmä (Vastamäki, Sallinen, Valkeavirta, Kailasmaa)
- 29.10. Joutsenon Opiston johtokunta, Teams (Järviharju, Kailasmaa, Kotola, Poikonen)

Marraskuu

- 1.11. *Terapiat etulinjan* -webinaari (Kailasmaa)
- 4.11. Mocktailbaari-tapahtumien suunnittelu (Sirola, Kiiskinen, kesätyönuoret)
- 4.11. Terveystapahtuma, Roihuvuoren koulu (Sirola)
- 5.11. Lasten terveystapahtumat (Kailasmaa)
- 6.–7.11. *Hyvinvointi*-messut, Lahti (Sirola, Kiiskinen)
- 8.11. EPT-verkoston EPT-viikon koulutus kohtaavan työn ammattilaisille: Kannabis ja nuoret aikuiset (Kailasmaa, Sirola)
- 9.11. Mocktailseuran piste Ressun lukion terveystapahtumassa, Helsinki (Sirola)
- 9.11. Hallituksen kokous ja Vuoden raittiusteko 2021 -tunnustuksen jakotilaisuus
- 10.11. Mocktailbaari Ohjaamossa, Kerava (Sirola)
- 11.11. Mocktailseura kouluvierailulla, Keravan lukio (Sirola)
- 11.11. *Hengähdä hetkeksi*-tilaisuus Huittisissa (Vastamäki, Munkki, Kailasmaa)
- 12.11. Mahdollisuuksien tori tapahtuma, Mikkeli (Sirola)
- 13.11. *Hengähdä hetkeksi*-tilaisuus Kauhajoella (Vastamäki, Järviharju)
- 15.11. Joutsenon opisto, rakentamisen suunnittelukokous, Teams (Poikonen)
- 16.11. *Hengähdä hetkeksi*-tilaisuus Salossa (Vastamäki, Kailasmaa)
- 17.11. Terveystapahtuma, Roihuvuoren koulu (Sirola)
- 19.11. NordAN-konferenssi (Vastamäki)
- 19.11. Mocktailbaari *Kallioland*-tapahtumassa, Helsinki (kesätyönuoret)
- 22.11. Mocktailseuran liikuntakerho, ohjattu kävelyretki (Kiiskinen)
- 22.11. Mocktailbaari Kivikon nuorisotalolla, Helsinki (kesätyönuoret)
- 23.11. Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti -opinnot (Sirola)
- 23.11. EPT-verkoston lastensuojelutyöryhmän ja THL:n seminaari (Kailasmaa)
- 24.11. Talous- ja hallintopäivä, SOSTE (Poikonen)
- 24.–25.11. VAK ry:n hallituksen ja henkilöstön strategiapäivät (Kailasmaa)
- 25.11. Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n valtuuston ja hallituksen kokous (Vastamäki)
- 26.11. Mocktailbaari Matinkylän monarin tapahtumassa (peruttu)
- 27.11. Mocktailbaari, Huittinen (peruttu)
- 29.11. *Päihderiippuvuus parisuhteessa* -webinaari, Sininauhaliitto (Sirola)

30.11. EPT-verkoston lastensuojelutyöryhmän
Päihteet puheeksi varhaisessa vaiheessa -
koulutus (Kailasmaa)

Joulukuu

2.12. <i>Riippuvuudet nyt</i> -webinaari (Kailasmaa)	8.12. Mocktailseuran pikkujoulut (Sirola, Kiiskinen)
3.12. <i>Tulevaisuuden näkymät järjestöissä</i>
-iltapäiväseminaari (Kailasmaa)	13.12. Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti-opinnot
(Sirola)
4.12. Mocktailbaari Myyrmäen nuorisotalon
tapahtumassa, Vantaa (kesätyönuoret,
Kiiskinen)	14.12. Mocktailseuran ständi Vuosaaren lukiolla
(Sirola, tukioppilaat PERUTTU)
4.12. MB nuorisovaltuuston itsenäisyyspäivän
juhlissa, Oulu (peruttu)	13.12. Joutsenon opisto, rakentamisen
suunnittelukokous, Teams (Poikonen)
7.12. Hallituksen kokous ja jouluateria	17.12. Mocktailbaari nuorten illassa, Rauma (Sirola)

V HALLINTO JA TALOUS

Raittiuden Ystävien hallinto on kolmiportainen. Kansalaisjärjestön ylin päättävä elin on varsinainen edustajakokous, joka kokoontuu touko–syyskuussa joka kolmas vuosi. Yhdistyksen päätäntävaltaa käyttävät edustajakokousten väliaikoina sen varsinaisessa edustajakokouksessa valitut valtuutetut eli liittovaltuusto, jossa jäsenliitoilla on edustajansa. Liittovaltuusto kokoontuu kerran vuodessa niinä vuosina, jolloin ei järjestetä edustajakokousta. Yhdistyksen hallitus johtaa sääntöjen sekä edustajakokouksen ja liittovaltuuston päätösten mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta.

5.1. Edustajakokous

Edustajakokous järjestettiin 28.8.2021 Turussa, Raittiusyhdistys Taimi II:n toimitalolla. Edustajakokouksessa hyväksyttiin yhdistyksen sääntömuutosesitys lähetettäväksi Patentti- ja rekisterihallitukseen käsiteltäväksi. Uudet vahvistetut säännöt tulivat voimaan 27.10.2021.

Edustajakokouksessa valittiin kaksivuotiskaudeksi 1.1.2022 – 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajaksi Martti Vastamäki (Kaarina) ja varapuheenjohtajaksi Hannah Honkanen (Hamina) sekä liittovaltuuston puheenjohtajaksi Teuvo Munkki (Säkylä) ja varapuheenjohtajaksi Matti Järviharju (Kauhajoki).

Liittovaltuustoon neljäksi kalenterivuodeksi 1.1.2022 – 31.12.2025 valittiin yleisjäseniksi: Eila Iivari (Hollola), Jaakko Korpela (Salo), Eila Kotola (Virolahti), Matti Sallinen (Helsinki), Anni Siivonen (Lahti) ja Heidi Vastamäki (Kaarina). Varajäseniksi neljäksi kalenterivuodeksi

1.1.2022 – 31.12.2025 valittiin: Kari Aaltonen (Hauho), Saimi Kivilahti (Heinola), Markku Kurkinen (Sysmä), Tuomas Rouvila (Porvoo), Harri Saine (Pori) ja Kimmo Siltanen (Porvoo).

Seuraava edustajakokous järjestetään 1.5.2024 – 30.9.2024 välisenä aikana. Kokouspaikaksi päätettiin alustavasti Hamina.

5.2. Liittovaltuusto ja hallitus

Liittovaltuuston kevätkokous järjestettiin 27.3. *Teams*-sovelluksella ja syyskokous 25.9. Rahtiuden Ystävien toimistossa Helsingissä. Kevätkokouksessaan liittovaltuusto vahvisti RY:n vuoden 2020 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä päivitti vuoden 2021 toiminta- ja taloussuunnitelmat. Syyskokouksessa vahvistettiin RY:n vuoden 2022 toiminta- ja taloussuunnitelmat.

Liittovaltuuston syyskokouksessa hallituksen varsinaisiksi jäseniksi erovuoroisten tilalle vuosille 2022–2024 valittiin Kari Aaltonen, Tuomas Rouvila ja Joni Villanen. Hallituksen varajäseniksi vuosille 2022–2024 valittiin Harri Saine ja Tiina Sundqvist.

Vaalitoimikunnassa vuonna 2022 jatkavat toiminnanjohtaja Kailasmaa (kokoon kutsuja), Eila Kotola, Matti Sallinen ja Joni Villanen. Joutsenon Opiston johtokunnassa vuosina 2022–2023 jatkavat varsinainen jäsen Kirsi Poikonen ja varajäsen Marko Kailasmaa.

Liittovaltuuston syyskokous valitsi RY:n tilintarkastajaksi vuodeksi 2022 KHT Virve Tammisen Tilintarkastusrengas Oy:stä. Koska kyseessä on tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei tarvita.

Liittovaltuuston jäsenet vuonna 2021:

Puheenjohtaja **Teuvo Munkki**, Säskylä (2020–2021)

Varapuheenjohtaja **Matti Järviharju**, Ilmajoki (2020–2021)

Varsinaiset jäsenet:

Aaltonen Kari, Hauho (2020–2021)

Honkanen Hannah, Hamina (2020–2021)

Kivilahti Saimi, Heinola (2020–2021)

Lavila Klaus, Alavus (2018–2021)

Saine Harri, Pori (2020–2021)

Siltanen Kimmo, Porvoo (2020–2021)

Raimo Heikkilä, Salo (2020–2021)

livari Eila, Hollola (2018–2021)

Kotola Eila, Virolahti (2018–2021)

Ronnila Reijo, Heinola (2018–2021)

Sallinen Matti, Helsinki (2018–2021)

Pirjo Vainio, Nousiainen (2018–2021)

Varajäsenet:

Karppinen Arja, Mikkeli (2020–2021); Kivelä Leena, Petäjavesi (2018–2021); Marttinen Riitta, Mikkeli (2020–2021); Marttinen Unto, Mikkeli (2020–2021); Siivonen Anni, Lahti (2020–2021); Vastamäki Heidi, Kaarina (2018–2021) ja Wahlström Jonas, Porvoo (2018–2021).

Liittovaltuuston liittojäsenet (toimikausi 2020–2021):

Hirvimäki Rauno (Rahtiuden Ystävien Urheiluliitto) varajäsen: Halkivaha Erkki

Meriläinen Valto A. (Kristillinen Terveys- ja Rahtiutusjärjestö) varajäsen: Rauhala Leena

Uusi-Kokko Sari (Sininuurisoliitto) varajäsen: Lillomäki Ada

RY:n hallituksen kokous järjestettiin vuonna 2021 9 kertaa: 6 etäkokousta *Teams*-sovelluksella, 1 sähköpostikokous ja 2 hybridikokousta, joissa osa kokoukseen osallistujista oli paikan päällä toimistolla ja osa osallistui *Teams*-sovelluksella.

Hallituksen jäsenet

Puheenjohtaja: **Martti Vastamäki**, Kaarina

Varapuheenjohtaja: **Eila livari**, Hollola

Matti Järviharju, Ilmajoki

Pekka Ratola, Pori

Matti Sallinen, Helsinki

Pirjo Vainio, Nousiainen

Taina Valkeavirta, Porvoo

osallistuivat kokoukseen

9/9

7/9

9/9

9/9

7/9

9/9

8/9

5.3. Joutsenon Opisto

Joutsenon Opistossa järjestetään pääsääntöisesti vapaan sivistystyön koulutusta. Ylläpitöluvan mukaisesti opiston koulutustehtävä on kieliin ja kulttuuriin sekä taideaineisiin painottuvan koulutuksen järjestäminen. Joutsenon Opisto tekee yhteistyötä Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistojen avoimen yliopistojen kanssa järjestäen muun muassa kasvatustieteen, psykologian, englannin ja japanin kielen perusopintoja. Maahanmuuttajakoulutus kuuluu opiston koulutustehtävään. Opistolla järjestettävän *Suomea ulkomaalaisille* -koulutuksen lisäksi Joutsenon Opisto järjestää suomen kielen koulutusta Joutsenon vastaanottokeskuksen turvapaikanhakijoille.

Opiston ylläpitäjä on Joutsenon Opiston kannatusyhdistys ry, jonka terveellisten elämäntapojen ja päihitteettömyyden edistämisen arvot ohjaavat opiston toimintaa. Opiston erityinen oma arvo on vastuullisuus. Vastuullisuus ohjaa opiston kaikkea toimintaa ydintehtävästä tukipalveluihin. Lisäksi kaikkia kansaopistoja yhdistävä arvo, sivistyksellinen yhdenvertaisuus, toteutuu Joutsenon Opiston toiminnassa.

Opiston tavoitteena on olla kestävä kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen edelläkävijä. Ekologiset ja sosiaaliset kysymykset huomioidaan laaja-alaisesti järjestettäessä tähän opetussuunnitelmaan pohjautuvaa yleissivistävää koulutusta.

Raittiuden Ystävien edustajina Joutsenon Opiston kannatusyhdistyksen hallituksessa/opiston johtokunnassa vuonna 2021 olivat Matti Järviharju, Eila Kotola ja Kirsi Poikonen sekä varajäsenenä Marko Kailasmaa. Kirsi Poikonen toimi myös johtokunnan asettaman työvaliokunnan jäsenenä.

5.4. Henkilökunta ja toimisto

RY:n henkilöstön kanssa vuonna 2021 aloitetut yhteistoimintaneuvottelut tekivät toimintavuodesta poikkeuksellisen. Yhteistoimintaneuvottelut vaikuttavat järjestön tulevaan toimintaan ja henkilöstön toimenkuviin.

Toiminnanjohtaja **Marko Kailasmaa**
Järjestö- ja talouspäällikkö **Kirsi Poikonen**
Hankevastaava **Anki Sirola**

Anu Kiiskinen työskenteli kesä–heinäkuussa kesätyöntekijänä, *Raitis Linja* - palvelupuhelimessa ja *Mocktailseuran* järjestämissä tapahtumissa ja sometyössä vuoden 2021 aikana.

Bashe Ali Mohammed toimi monikulttuurisuustyön asiantuntijana ja nuorten miesten liikuntavuoron vetäjänä.

Matti Järviharju, Heli Kanerva, Kasper Lind, Tessa Lindqvist ja Taina Valkeavirta osallistuivat henkilökunnan apuna *Raitis Linja* -puhelintyöhön.

Nina Ahola, Matvei Emelichev, Vlera Feta, Amina Hassan, Mona Hssaini, Runo Järvinen, Anna Kurki, Senni Kuuramaa, Ilona Lakka, Anna Loaiza Paappanen, Nawapon Maliphueak, Newton Mantan, Sara Muhseini, Saana Pakarinen, Vuokko Parviainen ja Toby Wiik olivat kesä–heinäkuussa 2021 kesätöissä 60 h/hlö Helsingin ja Vantaan kaupunkien kesäsetelien tukemina, avustuen lähinnä *Mocktailseuran* toiminnassa ja tapahtumissa.

5.5. Talous

RY:n toimintaan saatiin STEA:lta yleisavustuksena 301 328 euroa. *Mocktailseuran* toimintaan saatiin avustusta Helsingin kaupungilta 10 000 euroa. Toimitusjohtaja Jere Hanttu lahjoitti 6000 euroa RY:n nuorisotyöhön. Erkki Poikosen Säätiöltä saatiin 2500 euroa yhteistyöhankkeeseen.

Tuloja saatiin myös *Selvin päin kesään* ja *Anna lapselle raitis joulu* -kampanjoiden kumppanimaksuista. Vuoden 2021 tilinpäätös oli ylijäämäinen 2 930,87 €. Raittiuden Ystävien säätiöltä ei saatu tukea vuonna 2021.

5.6. Raittiuspiirit ja paikallisyhdistykset

Ry = raittiusyhdistys Rs = raittiusseura

ETELÄ-SAVON RAITTIUSPIIRI
Ry Kuokka I ja Savon Perinneperjehtijat

HÄMEEN RAITTIUSPIIRI
Ry Sarastus III ja Suoniemen Rs

KESKI-SUOMEN RAITTIUSPIIRI
Ry Valon Pilke

KYMEN – LOUNAIS-KARJALAN RAITTIUSPIIRI
Haminan seudun raittiusseura Jaspis ry, Katrilli-klubi, ja Ry Vehka

LAPIN LÄÄNIN RAITTIUSPIIRI
Ry Turva

POHJANMAAN RAITTIUSPIIRI
Ry Kevään Toivo, Ry Kipinä XXII, Ry Korven Vesa ja Töysän Ry

POHJOIS-SAVON RAITTIUSPIIRI
Iisalmen Rs Sarastus, Kuopion Rs ja Räsälän Ry

PÄIJÄT-HÄMEEN RAITTIUSPIIRI
Heinolan Ry, Ry Säde I ja Sysmän Ry

SATAKUNNAN RAITTIUSPIIRI
Harjavalan Ry, Länsi-Porin kristillinen Raittiuskilta, Raittiusliitto Alpha ja Porin Raittiuskeskus

UUDENMAAN RAITTIUSPIIRI
Helsingin Raittiuskeskus, Porvoon Rs ja Revers-Sun

VARSINAIS-SUOMEN RAITTIUSPIIRI
Kuusiston Rs Keko, Mynämäen Tarvaisten Ry, Rs Kasvi I, Ry Sarastus II, Ry Taimi II ja Salon Ry

5.7. Raittiuden Ystävien kannatusjäsenet, jäsenyhteisöt ja valtakunnalliset jäsenyhdistykset

Yksityiset kannatusjäsenet: 5

Kannatusyhteisö: Terveyspalvelut Sympatikus Oy

Kristillinen Terveys- ja Raittiusjärjestö

Raittiuden Ystävien Urheiluliitto

Sinuli ry: Sininuorisoliiton piirijärjestöt: Keski-Suomen Sininuorisopiiri, Satakunnan Sininuorisopiiri, Sininuorisoliiton Pohjanmaan piiri

Valtakunnallinen Raittiusseura

5.8. Raittiuden Ystävien jäsenyydet muissa järjestöissä vuonna 2021

Alkoholi-, huume- ja rahapelitutkimuksen seura
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Hyvinvointialan liitto ry
Kansalaisareena ry
Movendi International (ent. IOGT) (liitännäisjäsen)

NGR Nordiska Godtemplarrådet
Pohjola-Norden
SOSTE Suomen Sosiaali ja terveys ry
VAK ry

5.9. Raittiuden Ystävien osakkuudet

Lomavalkama Oy
Vuontispirtti Oy